

המחלקה לקליטת העלייה

הקדמה - עיקרי הממצאים וההמלצות

1. כללי

- 1.1. בהתאם לתוכנית העבודה השנתית של מבקר העירייה לשנת 2002, נערכה במהלך שנה זו ביקורת במחלקה לקליטת העלייה.
- 1.2. הביקורת בדקה את מכלול פעילויותיה של המחלקה לקליטת העלייה בשנים 2000 ו-2001 בתחומי החינוך, הרווחה, התרבות ועוד, בקרב העולים תושבי העיר.
- 1.3. במקביל לביקורת זו, נערכה ביקורת גם על פרויקט "שילוב תרבויות" הממומן גם הוא מתקציב המשרד לקליטת העלייה, אולם ביצעו התנהל מחוץ למחלקה לקליטת העלייה, באמצעותו של אחד מנבחרי הציבור בעירייה. למנהלת המחלקה לקליטת העלייה לא היתה כל נגיעה לפרויקט זה. הביקורת על פרויקט זה מופיעה בדוח ביקורת נפרד מדוח ביקורת זה. (יש לציין, כי לאור חומרת ממצאי הדוח, הועבר הדוח לחקירת משטרת ישראל).

2. תוכנית הביקורת

- 2.1. תוכנית הביקורת התמקדה בנושאים הבאים:
- 2.2. מאגר הנתונים הקיים על העולים החדשים המתגוררים בעיר.
- 2.3. התקשרות העירייה בהסכם עם משרד הקליטה למימוש הפעילויות לעולים.
- 2.4. ניהול התקציב של המחלקה לקליטת העלייה בתחומים השונים.
- 2.5. פעילויות המחלקה לקליטת העלייה בקרב העולים בעיר.
- 2.6. קשרי הגומלין של המחלקה עם המחלקות בעירייה למתן השירות לעולה.
- 2.7. בית התרבות לעולה - המרכז לטיפוח תרבות לעולים.

3. סיכום הביקורת

- 3.1. עם סיום הביקורת, נדונו ממצאיה במפגש עם מחזיק תיק קליטת העלייה ומנהלת המחלקה לקליטת העלייה והערותיהם לממצאי הביקורת מובאות בגוף הדוח.

להלן ממצאי הביקורת העיקריים :

4. כללי

4.1. בתחילת שנות ה-90 החל גל עלייה גדול לארץ שמקורו בעיקר ממדינות חבר העמים. בשל כך, גדל במידה ניכרת היקף פעולותיה של המחלקה לקליטת העלייה שתפקידה לתת מענה לצורכי העולים החדשים באמצעות פרויקטים קהילתיים בתחומים, כגון: חינוך, תרבות וחברה, רווחה ומורשת ישראל.

4.2. בשנת 1999 מונה חבר מועצה לשמש כמחזיק תיק הקליטה ולרשותו הוצבו בלשכתו מזכירה ועוזר. במהלך הביקורת נחשפה מערכת יחסי הגומלין הרעועה ביותר הקיימת בין מחזיק תיק הקליטה לבין מנהלת מחלקת הקליטה, המשפיעה באופן שלילי ביותר על הפעילות בתחום קליטת העלייה. ההשפעה המכרעת של יחסים רעועים אלו על הפעילות הינה בתחום אי ניצול תקציב משרד הקליטה לעניין זה עד תום.

4.3. באופן כללי, **התרשמה הביקורת לטובה** מאופן פעילותה של מנהלת המחלקה לקליטת העלייה בתכנון הפעילות השנתית המבוססת ברובה (כ-75%) על תקציב המשרד לקליטת העלייה, בהוצאתה אל הפועל ובדיווח על ביצועה למשרד לקליטת העלייה.

4.4. עם זאת, לא ניתן היה להתעלם מההשפעות השליליות על פעילות המחלקה שנבעו מקשרי עבודה בלתי תקינים בין מנהלת המחלקה לקליטת העלייה לבין חלק ממנהלי האגפים/מחלקות, כפי שיתואר בהמשך בדוח זה.

5. פעילות המחלקה לקליטת העלייה

5.1. המחלקה לקליטת העלייה אינה כפופה מבחינה ארגונית - ניהולית לאחד מהאגפים הפועלים בעירייה. זהו דבר יוצא דופן בהחלט שיש לפעול לשנותו באופן מידי. התערבותם המזדמנת של מנכ"ל העירייה והמשנה למנכ"ל במחלקה זו נעשתה בתחום כוח האדם בלבד ולא בפעילות השוטפת של המחלקה.

5.2. פעילות המחלקה לקליטת העלייה מבוססת בעיקר על תרומתו של משרד הקליטה המהווה כ- 75% מתקציב הפעילות, בסיוע להפעלת פרויקטים קהילתיים בישובים בהם יש ריכוז של עולים שעלו מ- 1.1.1989.

5.3. פעילותה של המחלקה לקליטת העלייה מתרכזת בניצול תקציב המשרד לקליטת העלייה והעירייה בתחומים השונים, ואינה נותנת מענה לשרות רחב היקף לעולים תושבי העיר הזקוקים לסיוע והדרכה בתחומים השונים עליהם מופקדת העירייה.

5.4. על מנת להגדיר את היקף התופעה ולעמוד על הצרכים של העולים החדשים, יש לאסוף נתונים על העולים החדשים המתגוררים בעיר. הביקורת העלתה, כי במחלקה לקליטת העלייה לא נאספו נתונים אלו, ואף לא בלשכת הממונה על תיק הקליטה. העוסקים במלאכת קליטת העלייה הסתפקו בנתונים כללים ביותר על מספרם של העולים החדשים בקרב תושבי העיר בת-ים, המהוים כיום בערך שלישי מתושבי העיר, מבלי לבצע כל ניתוח של נתונים אלו.

5.5. אין ספק, כי העדרו של מחשב במחלקה לקליטת העלייה, מונע ממנהלת המחלקה לקליטת העלייה לאסוף נתונים אלו ולסווגם באופן יעיל העשוי לתרום לתכנון עבודתה השנתית בהתאם לצרכי העולים.

5.6. במחלקה לקליטת העלייה הועסקו שתי עובדות: מנהלת המחלקה במשרה מלאה ומזכירתה הדוברת רוסית בחצי משרה. במהלך הביקורת הועברה מזכירת המחלקה לאגף שח"ם בו הועסקה בחצי משרה לעבודה במשרה מלאה. העברתה נעשתה מבלי ליידע את מנהלת המחלקה ומבלי להתייעץ עימה. משרת מזכירת המחלקה לא אויישה ומנהלת המחלקה נותרה ללא סיוע מזכירה, ויתרה מכך ללא סיוע של מתורגמנית.

5.7. הביקורת מציינת, כי הודות לסדר הרב הקיים בתיוק המסמכים שעל - פיהם פעלה מנהלת מחלקת הקליטה, התאפשר לביקורת לערוך ביקורת בכל התחומים שבהם פעלה המחלקה, על סדרי גודל של תקציבה ואופן ניצולו. על כך, יש לציין לשבח את מסירותה של מנהלת המחלקה לתפקידה ולעבודתה.

6. תקציב המחלקה

6.1. המקורות התקציביים על-פיהם מושתתת פעילות המחלקה לקליטת העלייה הם שלושה: משרד הקליטה, העירייה והשתתפות כספית של העולים בפעילויות.

6.2. בשנת 2000 הסתכם תקציב המחלקה לקליטת העלייה מכל המקורות בסך **531,630** ש"ח (325,000 ש"ח - הקצבת המשרד לקליטת העלייה ו-206,630 ש"ח - הקצבת העירייה והשתתפות העולים), ואילו בשנת 2001 הצטמצם תקציב זה בכ- 15% והסתכם ב- **449,925** ש"ח בלבד (257,000 ש"ח - הקצבת המשרד לקליטת העלייה ו-192,925 ש"ח - הקצבת העירייה והשתתפות העולים).

7. מערכת יחסי הגומלין בין מנהלת המחלקה ובין מנהלי האגפים

7.1. התכנון התקציבי של המחלקה לקליטת העלייה נקבע במשותף עם מנהלים באגפי החינוך, שח"ם ותנ"ס. הביקורת מצאה, כי קיימים חילוקי דעות מקצועיים בין מנהלים אלו לבין מחזיק תיק הקליטה ומנהלת המחלקה לקליטת העלייה בכל הנוגע לאופן חלוקת התקציב. הביקורת התרשמה, כי חילוקי דעות אלו משפיעים לרעה על רמת המוטיבציה של מנהלים אלו בהוצאתן אל הפועל של התוכניות המבוססות על תקציב זה.

7.2. לטענת מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, חלוקת התקציב מבוססת על קביעות המשרד לקליטת העלייה שעל-פיהן היא מחוייבת לפעול. הביקורת סבורה, כי על מחזיק תיק הקליטה ומנהלת המחלקה להציג בפני נציגי המשרד לקליטת העלייה את בקשותיהם של המנהלים לשינויים בתוכנית התקציבית של המחלקה ולפעול ככל יכולתה לביצוע שינויים אלו.

8. ועדת היגוי היישובית

8.1. על-פי הנחיות המשרד לקליטת העלייה תפקידה של ועדת ההיגוי היישובית, הינו להמליץ על תוכניות העבודה בנושא קליטה בקהילת העולים בתחום הרשות, בהתאם לצורכי היישוב ובהתחשב בדגשי המשרד לקליטת העלייה של אותה שנה.

8.2. הביקורת בדקה ומצאה, כי בשנים 2000 ו-2001 התכנסה ועדת ההיגוי בראשותו של מחזיק תיק הקליטה ובהשתתפותם של נציגי המשרד לקליטת העלייה (מנהל לשכת חולון-בת-ים, מנהל המחלקה לקליטה חברתית, רכזת קליטה בקהילה ועובדת סוציאלית של משרד הקליטה) ונציגי עירייה (חבר הנהלת העיר, סגן גזבר העירייה, מנהלת מחלקת הקליטה ומנהלי אגפים/מחלקות בשח"ם ובחינוך) פעם אחת בלבד במהלך השנה. הועדה דנה בתוכנית העבודה השנתית שהוכנה על-ידי מנהלי האגפים והמחלקות בניצוחה של מנהלת המחלקה לקליטת העלייה שרכזה והציגה תוכנית זו בפני חברי הועדה.

8.3. תוכנית העבודה השנתית אושרה כנדרש על-ידי גזבר העירייה ולאחר מכן גם על-ידי המשרד לקליטת העלייה.

8.4. הביקורת סבורה, כי על יו"ר ועדת ההיגוי היישובית, לזמן את חברי הועדה שלוש פעמים בשנה לפחות, על מנת לבחון את אופן הפעלת התוכנית שאושרה ולדון בשינויים המתבקשים.

9. ועדת הקליטה

9.1. על-פי פקודת העיריות (סעיף 149 ה'), בעירייה שלפחות 10% מתושביה עלו לישראל אחרי 1 בינואר 1990, תבחר המועצה ועדה לקליטת העלייה, שתטפל בכל עניין הנוגע לקליטתם של התושבים האמורים. ועדה זו הינה אחת מועדות **החובה** שעל העירייה לבחור ולכנס.

9.2. הביקורת בדקה ומצאה, כי ועדת קליטה המורכבת מחברי מועצה ונציגי ציבור (12 חברים במספר) נבחרה, אולם הועדה התכנסה פעם **אחת** בלבד מתחילת הקדנציה הנוכחית.

9.3. ועדת הקליטה שהתכנסה בחודש יוני 1999 דנה בעיקר בנושאים הבאים: קבלת מבנה עירוני שימש כמרכז תרבות לעולה ויופעל בהתנדבות באמצעות שתי עמותות, הקמת בית מהנדסים שיופעל בהתנדבות על-ידי עמותה, הוצאת עלון בשפה הרוסית והקמת גלריה ברחבת מוזיאון בית ריבק. מבין ארבעת נושאים אלו החלו לפעול עד היום שניים: מרכז תרבות לעולה ובית המהנדסים.

10. **תחומי הפעילויות ומהותן**

10.1. להלן פירוט התחומים בהם פעלה המחלקה לקליטת העלייה בשנים 2000 ו-2001:

10.1.1. **מרכז תגבור והעשרה לנוער עולה** - (באחריות מחלקת שח"ק באגף החינוך) התכנית מיועדת לתלמידים עולים, ומטרתה לסייע בקליטתם המוצלחת של תלמידים עולים בעלי פערים בקריאה, כתיבה והבעה בכיתות האם. עיקרה של התוכנית הינו שעורי עזר המתקיימים במרכזי למידה ותגבור לימודי בבתי הספר.

10.1.2. **רווחת הנער/ה** - (באחריות יחידת רונין באגף שח"ס) התכנית מיועדת לסיוע לנוער עולה במצוקה וכוללת תמיכה אישית וחברתית לנוער עולה במצוקה, פיתוח מיומנויות שישפרו את יכולתו להשתלבות חברתית תקינה עקב משבר הקליטה בגיל התבגרות. עיקרה של התוכנית מתרכז בפעילות בסדנאות בנושאים שונים, בארגון חוגים בעלי אלמנט טיפולי וחוגים להעשרה.

10.1.3. **קתדרה לעולה** - (באחריות מכללת בת-ים) התכנית מיועדת לשיפור הידע של העולים בנושאי תולדות העם והארץ ולמתן כלים להתמודדות עם בעיות ההגירה. התוכנית מתמקדת בפרויקטים יחודיים המועברים באמצעות סדנאות, כגון: מעברים, ידיעת הארץ, הדרכת הורים וסיורים באתרים הסטוריים. ההוצאות למימוש תוכנית זו מסתכמים בהוצאות שכר למדריכים בסדנאות ובהוצאות הסיורים הכוללים אוטובוסים והדרכה.

10.1.4. **פעילות תרבות וחברה לעולים מחבר העמים** - (באחריות המחלקה לקליטת העלייה) התכנית מיועדת להעשרה תרבותית וחברתית לעולים מחבר העמים,

וכן לחשיפתם של אמנים עולים במועדוני עולים בעיר. מטרתה חיזוק הדימוי העצמי במפגשים בין עולים חדשים לבין עולים ותיקים, על רקע הקשיים בהשתלבות בחברה הישראלית ובמסגרות הקיימות לותיקים. הפעילות כוללת מסיבות חג, הרצאות בנושאים שונים, סיורים ברחבי הארץ, ביקורים במוזיאונים ועוד.

10.1.5. **אירועי חג באולפנים** - (באחריות המחלקה לקליטת העלייה) התכנית מיועדת להגברת התודעה למסורת היהודית ולחגי ישראל בקרב העולים החדשים בראשית דרכם בארץ. הפעילות כוללת מסיבות ואירועי חג באומר ובצליל, מסכת פולקלור בריקוד ובזמר, כולל כיבוד ממאפייני החג.

10.1.6. **שילוב ילדי עולים במפעל קייטנות קיץ עירוניות** - (באחריות המחלקה לנוער באגף תנ"ס) התוכנית מיועדת לילדי עולים המתקשים להשתלב במסגרות אחרות עם בני גילם עקב מגבלות השפה וקשיים הנובעים מבעיות תקציביות. מטרתה לאפשר לילדי העולים להשתתף במפעל קייטנות הקיץ העירוניות ולהקל על משפחות העולים בתשלום עבור הקייטנות.

10.1.7. **סדר פסח ציבורי לעולים** - (באחריות המחלקה לקליטת העלייה) התוכנית מיועדת לאפשר לעולים שלא חגגו בעבר את סדר הפסח כהלכתו לחוות חוייה זו. מטרתה להגביר את המודעות בקרב העולים למורשת היהודית ולמסורת. הפעילות מתמקדת בעריכת סדר פסח כהלכתו על-ידי עורך סדר, חלוקת הגדות פסח בשפה העברית והרוסית וסעודה חגיגית של ליל החג הכוללת את מרכיבי "קערת הפסח".

10.1.8. **פעולות העשרה לעולי אתיופיה** - (באחריות המחלקה לנוער באגף תנ"ס ויחידת רונין באגף שח"ס) התוכנית מיועדת לאוכלוסיית העולים מאתיופיה שהיא בעלת אפיונים מסורתיים מיוחדים. מטרתה להקנות מיומנויות להשתלבות עולי אתיופיה בחברה הישראלית יחד עם שמירה על ייחודיות תרבותית ומורשת העדה. הפעילות מתמקדת בשילוב ילדים, נוער ומבוגרים במסגרות חינוכיות - קהילתיות באמצעות סדנאות וחוגים לשיפור הישגיהם הלימודיים וסיוע בהשתלבותם החברתית-תרבותית.

10.1.9. **פעולות העשרה לעולי סוריה** - (באחריות המחלקה לנוער באגף תנ"ס ויחידת רונין באגף שח"ס) התוכנית מיועדת לאוכלוסיית העולים מסוריה שהיא בעלת אפיונים מיוחדים. מטרתה הקניית מיומנויות לשילוב עולי סוריה בחברה הישראלית יחד עם שמירה על ייחודיות תרבותית ומורשת העדה. הפעילות מתמקדת בשילוב ילדים, נוער ומבוגרים במסגרות חינוכיות - קהילתיות באמצעות סדנאות וחוגים לשיפור הישגיהם הלימודיים וסיוע בהשתלבותם החברתית-תרבותית.

10.1.10. פרויקט מניעת אלימות בקרב עולי חבר העמים- (באחריות צוות קהילה והתנדבות באגף שח"ם) על-פי דוחות משטרת בת-ים קיימת תופעה נפוצה של אלימות בקרב עולים מחבר העמים, שלהערכת העובדים המקצועיים באגף שח"ם נובעת מקשיים של משבר הקליטה ואי הבנה לגבי הגבולות שמציבה החברה בישראל.

מטרת התוכנית הינה להקנות מיומנויות לאיתור מצבי אלימות ולהתמודדות עם מצבים אלו. הפעילות מתמקדת בקיום סדנא עם קבוצת עולים מחבר העמים שהגיעו לטיפול באגף שח"ם בעקבות תקריות אלימות במשפחתם.

10.1.11. זהות יהודית- (באחריות המחלקה לקליטת העלייה) חיזוק ההזדהות היהודית והישראלית בקרב עולים חדשים ומשפחותיהם והגברת הידע על חגי ישראל ומסורת יהודית. הפעילות מתמקדת בארגון מסיבות חג ומועד בקהילה לעולים חדשים וותיקים, הקניית מושגים ביהדות באמצעות הרצאות ואירוח משפחות לקבלת שבת וסעודת ערב שבת.

11. מרכזי העשרה במקבצי דיור לקשישים

11.1. הועדה לקביעת ייעודם של עזבונות לטובת המדינה אישרה בחודש אוקטובר 1999 הקצבה בסך 100,000 ש"ח למשרד לקליטת העלייה, לצורך מרכזי העשרה במקבצי דיור לקשישים בחמש מחוזות ברחבי הארץ.

11.2. ההקצבה שאושרה למקבץ דיור הקשישים בבת-ים לשנת 2000 הסתכמה ב- 3,000 ש"ח. הביקורת בדקה ומצאה, כי רק בחודש אוגוסט 2000, כלומר כשנה לאחר אישור הועדה לעזבונות, נתקבל אישור המשרד לקליטת העלייה לניצול התקציב, וחודש לאחר מכן הוגשה תוכנית פעילות לניצול ההקצבה לאישורו של משרד הקליטה.

11.3. בפועל, לא נוצלה תוכנית זו כלל משום שלדברי מנהלת המחלקה, חששו דיירי המיקבץ לצאת לסיור המתוכנן. הביקורת מצרה על כך שתקציב זה ירד לטמיון, ולא נעשתה פעולה מהירה על מנת לשנות את התוכנית ולהתאימה לאופייה של אוכלוסיית דיירי המיקבץ על מנת לנצל את התקציב.

11.4. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה ציינה, כי דיירי המיקבץ משתתפים בכל הפעילויות החברתיות המאורגנות על-ידי המחלקה לקליטת העלייה, כגון: ארועי חג, טיולים, תיאטרון, קונצרטים ועוד.

12. פרסום

12.1. מנהלת המחלקה פנתה לדוברת העירייה על מנת שיפורסם מידע לציבור העולים בעתונות המקומית על פעילות המחלקה ועל האפשרויות העומדות בפני ציבור זה

ליטול חלק בפעילויות המחלקה. לטענת מנהלת המחלקה, למרות שהמידע שהועבר על ידה היה ברור ובכתב, לא פרסמה הדוברת מידע זה.

12.2. בעבר, פורסמו באמצעות לשכת דוברת העירייה מודעות בגודל עמוד בעיתון בשפה הרוסית. המודעות שפורסמו אחת לשבועיים כללו מידע לעולים בתחומים שונים. בשנה האחרונה הופסק פרסום זה בשל אילוצי תקציב. כיום, נעזרת מנהלת המחלקה לקליטת העלייה בפרסום פעילויות המחלקה באמצעות תחנת הרדיו "רדיו רקע". שירות זה ניתן ללא תמורה כספית.

12.3. הביקורת ביקשה להיפגש עם דוברת העירייה בעניין זה, אולם למרות פניותיה הרבות ללשכת הדוברת על מנת לתאם מועד לפגישה, לא נקבעה כל פגישה. אי לכך, לא ניתן היה להביא בדוח זה את תגובת הדוברת לטענות מנהלת המחלקה לקליטת העלייה על אי פרסום פעילויות המחלקה, ויתרה מכך, לא ניתן היה להסדיר את פרסום פעילויות המחלקה ולהרחיבו בעתיד.

13. נוהל חלוקת הזמנות

13.1. הביקורת מצאה, כי במופעים שאורגנו על-ידי המחלקה לקליטת העלייה ושהכניסה אליהם היתה בתשלום, נמסרו 10 הזמנות (לפחות) אשר היו מיועדות לחלוקה לנבחרי ציבור.

13.2. נמצא, כי למעשה לא קיים כל נוהל לחלוקת הזמנות לארועים עירוניים שהכניסה אליהם כרוכה בתשלום.

13.3. הביקורת פנתה לגזבר העירייה, בבקשה להכין נוהל זה ולהפיצו בקרב המחלקות העוסקות בארגון ארועים עירוניים.

14. מחשוב

14.1. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה נעזרת במחשב המצוי בלשכתו של חבר הנהלת העיר ובו תוכנה לעיבוד תמלילים בעברית וברוסית. אולם, אין אפשרות לשמור את המידע המוקלד בשפה הרוסית לשימוש חוזר או לשם תיעודו. כמו כן, לעתים קרובות נוצרות תקלות שונות בתוכנה זו אשר אינן מאפשרות להפעילה.

14.2. העדרו של מחשב פוגם ביעילות עבודתה השוטפת של מנהלת המחלקה, באיסוף נתונים על העולים ובסיווגם, בפרסום הפעילויות לעולים, בהכנת התוכניות השנתיות והדיווח עליהן ועוד.

15. ההתקשרות עם המשרד לקליטת העלייה

15.1. על-פי נוהלי המשרד לקליטת העלייה על העירייה להתחייב באמצעות הסכם בכתב להשלים את מימון הפעילויות החברתיות לעולים בשיעור 25% לפחות.

15.2. לקיים את תנאי המשרד בכל הנוגע לניצול התקציב המיועד להפעלת בתחומי הרשות.

15.3. על-פי הסכם זה, מתחייב המשרד לקליטת העלייה להשתתף במימון עלות הפעילויות עד ל- 75% מהתקציב שנקבע לאותה שנה. העירייה מצידה, מתחייבת להפעיל את הפרויקט בהתאם לתוכנית עבודה המאושרת על-ידי המשרד לקליטת העלייה.

15.4. מועד החתימה על ההסכם חל מספר חודשים לאחר תחילת שנת הכספים בעיצומה של הפעילות וזאת בשל ההמתנה עד לאישור התקציב למשרד הקליטה.

15.5. העברת תקציב המשרד לקליטת העלייה מותנית בהגשת דוחות מפורטים על ביצוע כל אחת מהפעילויות על-ידי העירייה, ופירוט הכספים שהוצאו בגינן. השתתפות המשרד לקליטת העלייה תועבר לעירייה בחמישה תשלומים.

15.6. המשרד לקליטת העלייה על-פי שיקול דעתו המקצועית, יבצע ביקורת על-ידי נציגיו, בכל הנוגע למימון שהועבר לעירייה על-ידי משרד הקליטה. העירייה מתחייבת להעמיד לביקורת המשרד לקליטת העלייה את כל ספרי החשבונות שלה, ו/או כל מסמך אחר, המתייחס להפעלת הפרויקט על-פי ההסכם.

15.7. הביקורת מצאה, כי העירייה מלאה אחר דרישות המשרד לקליטת העלייה, בעיקר הודות לפעילותה של מנהלת המחלקה לקליטת העלייה. הדבר בא לידי ביטוי גם בביקורת מטעם המשרד לקליטת העלייה הנערכת אחת לשנה במחלקה לקליטת העלייה שממצאיה היו עד עתה חיוביים.

16. השתתפות העולים בפעילות

16.1. גביית הכספים מהעולים נוהלה על-ידי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה בהתאם לנוהלי העירייה והכספים הופקדו בחן- העירייה.

16.2. לדברי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, שיעורי השתתפות העולים בפעילויות שבהם הוחלט, כי יש לגבות עבור השתתפות נקבעו על-ידי גזברות העירייה לפני מספר שנים ומאז לא חל בהם כל שינוי. שיעורים אלו סמליים ביותר והסתכמו ב- 10 ש"ח - 20 ש"ח לפעילות.

17. סך התקבולים בגין השתתפויות העולים בפעילויות הסתכם בשנת התקציב 2000 ב- 93,000 ש"ח, ואילו בשנת 2001 נגבה סך של 31,060 ש"ח בלבד, וזאת לאור צמצום הפעילויות בשנה זו על רקע המצב הבטחוני בארץ.

18. יתרות כספים בלתי מנוצלות

18.1. בשנת הכספים 2000 ובשנת הכספים 2001 נותרו בתקציב המשרד לקליטת העלייה לטובת המחלקה לקליטת העלייה, יתרות תקציביות שלא נוצלו, כדלקמן: בשנת 2000 - 46,941 ש"ח ובשנת 2001 - 28,187 ש"ח (ראה פירוט בפרק ב' בטבלאות בסעיפים 16.4.1 ו-16.4.2 ובפרק ג' בטבלאות בסעיפים 17.1 ו-17.2). על-פי נוהל משרד הקליטה לא ניתן היה להעביר יתרות אלו לשנת הכספים החדשה על מנת לנצלן, וכך למעשה הפסידה העירייה את מימון משרד הקליטה בכל הסעיפים בהם נותרה יתרה כספית.

18.2. לשאלת הביקורת מדוע לא נוצלו יתרות אלו השיבה מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, כי היקף הפעילויות שבוצעו היה נמוך מההיקף שתוכנן בתחילת השנה, ולכן היקף הדיווח על ביצוע הפעילויות היה נמוך מהמתוכנן ואיתו קטן גם התקציב שהועבר ממשרד הקליטה לעירייה.

19. הצעות מחיר והזמנות עבודה

19.1. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה פעלה לקבלת הצעות מחיר בכל ההתקשרויות הכספיות בהן היתה מחוייבת לקבל שתי הצעות מחיר לפחות. העתקים מהצעות אלו תויקו ונשמרו כנדרש.

19.2. הביקורת בדקה את ההעתקים בפנקסי הזמנות העבודה ומצאה, כי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה הכינה כנדרש הזמנות עבודה מבעוד מועד (לרוב כחודשיים - שלושה לפני ביצוע הפעילות), בהן פורטו באופן מלא מהות הרכישה או השירות הנדרשים.

20. ההתחשבות עם משרד הקליטה

20.1. על-פי הסכם ההתקשרות הקיים בין העירייה ובין המשרד לקליטת העלייה, העברת תקציב המשרד לקליטת העלייה, מותנית בדיווחים במועדים קבועים על ביצוע כל אחת מהפעילויות הנוגעות לפרויקט זה.

20.2. הביקורת בדקה ומצאה, כי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה העבירה דוחות ביצוע המפרטים את הפעילויות שבוצעו על-ידי העירייה בתחומים השונים, במועדים שנקבעו על-ידי המשרד לקליטת העלייה.

20.3. דוחות אלו אושרו כנדרש בחתימתם של גזבר העירייה ומנהלת המחלקה לקליטת העלייה.

21. מרכז תרבות לעולה

- 21.1. המשרד לקליטת העלייה מסייע בהפעלת תוכניות מיוחדות לקידום קליטתם התרבותית של העולים במסגרת הקמת בתי תרבות ביישובים, המשמשים כמרכז תרבותי לעולים במסגרתם ינתן ביטוי לתרומת העולים היוצרים לחיי התרבות והקהילה.
- 21.2. אישור והפעלת מרכזי התרבות כפוף לנוהל עבודה של משרד הקליטה עם הרשויות המקומיות. תוכניות מרכזי התרבות משותפות ומתואמות עם כל הגורמים העוסקים בתחומים אלו.
- 21.3. בשנת 2000, אישר משרד הקליטה לראשונה תקציב בסך 100,000 ש"ח להפעלת מרכז התרבות לעולה בעיר בת-ים. האישור לקבלת התקציב הותנה בקבלת מכתב מועדת ההיגוי של בת-ים המאשר את הקמתו של מרכז התרבות לעולה ובהשתתפות העירייה בהפעלת המרכז בתקציב שלא יפחת משליש מהקצבת משרד הקליטה לשנה זו.
- 21.4. בחודש פברואר 2000 התכנסה ועדת ההיגוי לקליטת העלייה ודנה בין השאר גם בתוכנית העבודה השנתית של מרכז התרבות לעולה. המשרד לקליטת העלייה אישר את התקציב לתוכנית זו.
- 21.5. בשנת 2000, הסתכם התקציב לנושא זה מכל המקורות ב- 149,000 ש"ח, ואילו בשנת 2001 הצטמצם סך התקציב ב-15% והסתכם ב-127,000 ש"ח בלבד.
- 21.6. מרכז התרבות לעולים המכונה "בית העולה" נמצא ברחוב אבא ברדיצ'ב בעיר בת-ים. פעולות התרבות לעולים אינן מתקיימות במבנה זה, אלא במבנים עירוניים אחרים בעיר (באודיטוריום, בהיכל התרבות ובאולם ביהכנ"ס ברח' ירושלים 5), בשל חוסר התאמתו של מבנה "בית העולה" לפעולות התרבות המחייבות אולם מופעים.
- 21.7. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, אחראית על ארגון הפעילות התרבותית המוגדרת בתקציב מרכז תרבות לעולה.
- 21.8. במרכז התרבות לעולה מועסקת עובדת באמצעות חברת כוח אדם לצורך נקיון המקום ותחזוקתו. עובדת זו שוהה במקום במשך כל שעות הפעילות של המרכז.
- 21.9. המרכז פועל במשך כל ימות השבוע להוציא ימי שישי ושבתי, בשעות אחה"צ והערב. הפעילויות המתקיימות בבית העולה כוללות הפעלת חוגים שונים (בלט, אומנויות ציור, פיסול ואנגלית), מפגשים תרבותיים (כגון: מפגשי סופרים ומשוררים) ועוד.

21.10. הביקורת מצאה, כי עבור ההשתתפות בחוגים השונים נערכת גבייה בבית העולה על-ידי המדריך בחוג. ניהול הגבייה נעשה ללא פיקוח עירוני כלשהו. בנוסף, מצאה הביקורת, כי לא נערכו הסכמים עם המדריכים המועסקים בבית העולה, כדוגמת ההסכמים הקיימים באגף תרבות, נוער וספורט עם קבלני המשנה המועסקים במרכזים הקהילתיים.

21.11. יש לציין, כי מזכירת לשכת מחזיק תיק הקליטה פנתה לפני כחצי שנה למחלקה המשפטית לקבל הנחייה כיצד לפעול בנושא זה, אולם טרם נענתה. הביקורת סבורה, כי תחילה יש לגבש את תנאי הפעילות בטיוטת הסכם ורק אז יש לפנות למחלקה המשפטית על מנת לבדוק ולאשר הסכם זה.

21.12. לאור הממצאים המפורטים לעיל מסתבר, כי מבנה בית העולה אינו משמש למטרה שלשמה הוקם, בשל אי התאמתו הפיזית לקיום אירועי תרבות ולמעשה הפעילות המתקיימת בו כיום הינה של גופים פרטיים הפועלים במקום ללא הסכם בכתב.

22. הביקורת ממליצה:

- א. להכפיף את המחלקה לקליטת העלייה לאחד מהאגפים הפועלים בעירייה. הביקורת סבורה, כי האגף המתאים ביותר לעניין קליטת העלייה הוא אגף שחם.
- ב. לבחון את תפקידיה של המחלקה לקליטת העלייה המסתכמים כיום בניצול תקציב המשרד לקליטת העלייה והעירייה בתחומים השונים בהתאם לתוכנית העבודה השנתית, ואינם כוללים מתן שרות רחב היקף לעולה תושב העיר הזקוק לסיוע והדרכה בכל התחומים עליהם מופקדת העירייה. לשם כך, על הנהלת העירייה לבחון את המבנה הארגוני הקיים כיום במחלקה לקליטת העלייה, ולבצע בו את השינויים הדרושים על מנת לאפשר מתן שרות זה.
- ג. להכין מאגר נתונים על העולים החדשים המתגוררים בעיר בת-ים. מאגר זה יכלול בין השאר ניתוח של הנתונים לפי קטגוריות שונות, כגון: מין, גיל, ארץ מוצא, השכלה ועוד. מאגר זה חיוני ביותר לתכנון מערך הפעילויות לעולים החדשים עליו מופקדת המחלקה לקליטת העלייה בשיתוף המחלקות השונות בעירייה.
- ד. להמציא למחלקה לקליטת העלייה מחשב לצורך ניהול מאגר הנתונים על העולים תושבי העיר וסיווגם וכן לסיוע בעבודתה השוטפת של מנהלת המחלקה.
- ה. לאייש את משרת מזכירת המחלקה לקליטת העלייה בעובד/ת דובר/ת רוסית לסיוע מנהלת המחלקה בעבודתה השוטפת ובתרגום ולסיוע העולים הפונים לקבלת מידע בתחומים בהם עוסקת המחלקה.
- ו. לקיים דיון משותף של מחזיק תיק הקליטה ומנהלת המחלקה לקליטת העלייה עם מנהלי האגפים (כל אחד בנפרד) לגיבוש התוכנית התקציבית השנתית, טרם הכנתה והגשתה לאישור המשרד לקליטת העלייה.

- ז. לרכז את דרישות מנהלי האגפים והמחלקות לשינויים באופן חלוקת תקציב המשרד לקליטת העלייה בתחומים השונים ולהביאן בפני נציגי המשרד במטרה להוציא אל הפועל שינויים אלו.
- ח. לכנס את ועדת ההיגוי היישובית שלוש פעמים בשנה לפחות, לבחינת תוכנית העבודה השנתית ואופן הפעלתה.
- ט. להחתים את חברי ועדת ההיגוי היישובית על פרוטוקול הישיבות של הועדה המאשרות את תוכנית העבודה השנתית.
- י. לכנס את ועדת הקליטה של העירייה שהינה ועדת חובה מספר פעמים בשנה, על מנת שתדון בעניינם של העולים המתגוררים בעיר, ותפעל ליוזמות על-פי צורכיהם.
- יא. לפעול לניצול תקציב משרד הקליטה במלואו. לשם כך, יש להיערך מראש לביצוע שינויים או/ו הוספת פעילויות בזמנים קצרים, כגון על-ידי הכנת תוכניות "מגירה" שתמומשה רק במידה שויאושר התקציב להפעלתן.
- יב. לפעול ליצירת קשרי עבודה שוטפים ורצופים עם משרדה של דוברת העירייה, על מנת להפיץ בקרב העולים את פירוט הפעילויות המתקיימות במסגרת המחלקה לקליטת העלייה, ולהרחיב את מעגל העולים הנוטלים חלק בפעילות זו.
- יג. להמציא למנהלי המחלקות המקיימות אירועים או מופעים שהכניסה אליהם כרוכה בתשלום, נוהל של גזברות העירייה המפרט את האופן בו תחולקנה ההזמנות (ללא תשלום), כמות ההזמנות שתחולקנה, תיעוד רשימת מקבלי ההזמנות ועוד.
- יד. לבחון את שיעורי ההשתתפות של העולים בפעילויות של המחלקה לקליטת העלייה, ולהביאם לאישור ועדת ההיגוי בעת הדיון על התוכנית התקציבית של המחלקה.
- טו. להקפיד על החתמת הגורם המאשר את ביצוע הפעילות על הטפסים המהווים דרישה לתשלום בגין פעילות שבוצעה במסגרת תקציב המחלקה לקליטת העלייה. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה הודיעה, כי החלה ביישום פעולה זו, וכיום כל דרישה לתשלום בגין פעילות חתומה על-ידי הגורם המאשר את קיומה של הפעילות.
- טז. להסדיר את הפעילות הקיימת ב-"בית העולה" על כל היבטיה (גביית הכספים מהמשתתפים בפעילויות, עבודתם של המדריכים במקום ועוד).

פרק א': פעילות המחלקה לקליטת העלייה

1. כללי

1.1. פעילות המחלקה לקליטת העלייה מבוססת בעיקר על תרומתו של משרד הקליטה בסיוע להפעלת פרויקטים קהילתיים בישובים בהם יש ריכוז של עולים שעלו מ-1.1.1989.

1.2. הפרויקטים עוסקים בנושאים כגון: חינוך, תרבות וחברה, רווחה ומורשת ישראל וזאת בהתאם לדגשים של משרד הקליטה בכל שנת פעילות. כמו כן, מעת לעת מקדם משרד הקליטה פרויקטים מיוחדים אחרים הנקבעים במשותף על-ידי נציגי משרד הקליטה והרשות המקומית ביישוב.

1.3. המחלקה לקליטת העלייה אינה כפופה מבחינה ארגונית - ניהולית לאחד מהאגפים הפועלים בעירייה. זהו דבר יוצא דופן בהחלט שיש לפעול לשנותו באופן מיידי. התערבותם המזדמנת של מנכ"ל העירייה והמשנה למנכ"ל במחלקה זו נעשתה בתחום כוח האדם בלבד ולא בפעילות השוטפת של המחלקה.

2. כוח האדם במחלקה

2.1. בתחילת הביקורת, הועסקו במחלקה לקליטת העלייה שתי עובדות: מנהלת המחלקה ב-100% משרה ומזכירתה ב-50% משרה. מזכירת המחלקה שהועסקה ב-50% משרה הנותרים באגף שח"ם, סייעה למנהלת המחלקה בעבודות התרגום לשפה הרוסית.

2.2. במהלך הביקורת, הוחלט להעביר את מזכירת המחלקה לעבודה במשרה מלאה באגף שח"ם, ואילו מנהלת המחלקה לקליטת העלייה נותרה ללא סיוע בעבודתה השוטפת ובתרגום. העברתה נעשתה מבלי ליידע את מנהלת המחלקה ומבלי להתייעץ עימה.

2.3. הביקורת סבורה, כי חיוני לאייש את משרת מזכירת המחלקה לקליטת העלייה, ולמנות עובד/ת דובר/ת רוסית למשרה זו.

3. מערכת יחסי הגומלין בין מחזיק התיק לבין מנהלת המחלקה

3.1. בשנת 1999 מונה חבר מועצה לשמש כמחזיק תיק הקליטה בעיר. לרשותו של הממונה על תיק הקליטה הועמדו מזכירה ועוזר.

3.2. הביקורת היתה עדה למערכת היחסים הרעועה הקיימת בין מחזיק תיק הקליטה ובין מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, שעסקו בהטחת האשמות הדדיות. הדבר לא הועיל לפעילות קליטת העולים בעיר, ואף פגע בה מאד.

3.3. הפגיעה המשמעותית ביותר באה לידי ביטוי באי ניצולו של התקציב במלואו על רקע חילוקי הדיעות בנוגע לשימוש שיעשה בו, ועל רקע העובדה, כי שני גורמים אלו לא יישרו ביניהם את ההדורים לטובת עניין זה.

4. מערכת יחסי הגומלין בין מנהלת המחלקה לבין מנהלי האגפים

4.1. גיבוש התוכנית התקציבית של המחלקה לקליטת העלייה מתבצע בשיתוף עם אגפים אחרים בעירייה, כדלקמן: אגף החינוך - המחלקה לשירותים קהילתיים ומכללת בת-ים, אגף שח"ם - יחידת רוני ואגף תנ"ס - המחלקה לנוער.

4.2. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה מרכזת את תוכניות האגפים לפי הנושאים השונים, מוסיפה עליהן את התוכניות שבאחריותה של המחלקה לקליטת העלייה לבצע, ובונה את התוכנית התקציבית של המחלקה לקליטת העלייה.

4.3. מובן, שתוכנית זו מבוססת על תקציב משרד הקליטה לעניין זה והשתתפותה של העירייה בתקציב המחלקה. כמו כן, נלקחים בחשבון ההכנסות מהמשתתפים בפעילויות השונות.

4.4. הביקורת מצאה, כי קיימים חילוקי דיעות רבים על רקע מקצועי בין מנהלי האגפים ומנהלי המחלקות לבין מנהלת המחלקה לקליטת העלייה בנושא התכנון התקציבי. המנהלים אינם שבעי רצון מהיקף התקציב העומד לרשותם לצורך ביצוע הפעילויות השונות לעולים, והם סבורים כי לא ניתנת להם הזדמנות להביע את דעתם המקצועית ולשנות את הקיים. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה טוענת מנגד, כי המשרד לקליטת העלייה הוא אשר קובע את אופן חלוקת התקציב לפי התחומים השונים ואין היא יכולה לחרוג מקביעותיו.

4.5. משיחות עם מנהלי האגפים התרשמה הביקורת, כי חילוקי דיעות מקצועיים אלו פוגעים באופן משמעותי במוטיבציה של המנהלים להוציא אל הפועל תוכניות הנוגעות לתקציב המחלקה לקליטת העלייה.

4.6. לטענת מנהלת המחלקה, חלק מהמנהלים אינם מקפידים על דיווח בזמן על ביצוע התוכניות הנוגעות לתקציב המחלקה לקליטת העלייה, והדבר פוגם בניצול התקציב במלואו. מנהלת המחלקה הציגה בפני הביקורת דוגמאות למכתבי תזכורת ששלחה למנהלים שהתמהמהו בשליחת דיווח על ביצוע התוכניות.

4.7. הביקורת סבורה, כי על מנהלת המחלקה לקליטת העלייה לרכז את בקשותיהם של המנהלים לשינויים בתכנון התקציבי ולהציגם בפני נציגי המשרד לקליטת העלייה, על מנת שידונו באפשרות לביצוע שינויים אלו. כמו כן, עליה להמשיך ולעקוב אחר הדיווחים על ביצוע התוכניות במחלקות השונות עד לניצולו המלא של התקציב.

5. ועדת ההיגוי היישובית

5.1. תפקיד ועדת ההיגוי הינו להמליץ על תוכניות העבודה בנושא קליטה בקהילת העולים בתחום הרשות, בהתאם לצורכי היישוב ובהתחשב בדגשי המשרד לקליטת העלייה של אותה שנה.

5.2. יו"ר ועדת ההיגוי הינו מחזיק תיק הקליטה בעירייה וחברים בה נציגי המשרד לקליטת העלייה: הממונה על משרד הקליטה בשלטון המקומי, מנהל לשכת חולון-בת-ים, מנהל המחלקה לקליטה חברתית, רכות קליטה בקהילה ועובדת סוציאלית של משרד הקליטה, ונציגי עירייה: חבר הנהלת העיר, סגן גזבר העירייה, מנהלת מחלקת הקליטה ומנהלי אגפים/מחלקות בשח"ם ובחינוך.

5.3. ועדת ההיגוי תגיש את תוכנית העבודה המומלצת לוועדה המחוזית. התכנית תכלול את הפרטים הבאים: מבוא המפרט את הנתונים אודות העולים ביישוב ומציג את הפעולות העוסקות בקליטת העלייה ברשות בתחומים השונים, מטרות, אוכלוסיות יעד, פעולות מתוכננות, משך זמן ההפעלה, הגורם האחראי להפעלה ומדדים בסיסיים להפעלה.

5.4. לתוכנית יצורף נספח תקציבי אשר יכלול פירוט ההוצאות (העסקת כח אדם, רכישת ציוד, תשלום לנותני השירותים ועוד) ופירוט ההכנסות (ממשתתפים, ממקורות חיצוניים ומהרשות).

5.5. הרשות מתחייבת, כי כל פרסום הנוגע לפרויקטים המאושרים יכלול את הלוגו ושם המשרד לקליטת העלייה. כמו כן, ציוד שנרכש עבור הפעילויות השונות ירשם באינוונטר הרשות ותופיע עליו הכתובת "נרכש בסיוע המשרד לקליטת העלייה".

5.6. ועדת ההיגוי תצרף לתוכנית את הפרוטוקול של ועדת ההיגוי שאישרה את התוכניות עליו חתומים כל חברי ועדת ההיגוי.

6. הביקורת בדקה את יישום הנחיות המשרד לקליטת העלייה בנושא ועדת ההיגוי ומצאה, כי:

6.1. ועדת ההיגוי היישובית התכנסה למפגש יחיד בכל אחת מהשנים 2000 ו-2001 לשם בחינת תוכנית העבודה השנתית שהוגשה על-ידי מנהלי האגפים והמחלקות השותפים לפרויקט. במפגשים נכחו נציגים מהמשרד לקליטת העלייה ונציגי העירייה.

6.2. תוכנית העבודה השנתית רוכזה והוצגה על-ידי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה. במעמד זה הביעו המנהלים את חוות דעתם על התוכניות השונות והציעו הצעות לשינויים.

6.3. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה ערכה את תוכנית העבודה השנתית באופן ברור ומסודר ביותר על גבי הטפסים של המשרד לקליטת העלייה, וצרפה אליהם את פירוט ההוצאות וההכנסות של כל תחום בתוכנית, כנדרש. תוכנית זו אושרה בחתימתם של ראש העירייה, גזבר העירייה ומחזיק תיק הקליטה ולאחר מכן אושרה גם על-ידי המשרד לקליטת העלייה.

6.4. עם זאת, לא החתימה מנהלת המחלקה את חברי ועדת ההיגוי על פרוטוקול הישיבה של הועדה שאישרה את תוכנית העבודה השנתית.

7. ועדת קליטה

7.1. על-פי פקודת העיריות (סעיף 149 ה'), בעירייה שלפחות 10% מתושביה עלו לישראל אחרי 1 בינואר 1990, תבחר המועצה ועדה לקליטת העלייה, שתטפל בכל עניין הנוגע לקליטתם של התושבים האמורים. ועדה זו הינה אחת מועדות החובה שעל העירייה לבחור ולכנס.

7.2. הביקורת בדקה ומצאה, כי ועדת קליטה המורכבת מחברי מועצה ונציגי ציבור (12 חברים במספר) נבחרה, אולם הועדה התכנסה פעם אחת בלבד מתחילת הקדנציה הנוכחית.

8. ועדת הקליטה שהתכנסה בחודש יוני 1999 דנה בנושאים העיקריים הבאים:

8.1. קבלת מבנה עירוני שישמש כבית העולה ויופעל בהתנדבות באמצעות שתי עמותות. במבנה זה יקבלו העולים הכוונה, הדרכה וייעוץ בתחומים שונים, כגון: דיור, תעסוקה ועוד.

8.2. הקמת בית המהנדסים שיופעל בהתנדבות על-ידי עמותה.

8.3. הוצאת עלון בשפה הרוסית אשר יתן מידע על המתרחש בעיר ויסייע באמצעות פרסום גם במציאת מקומות עבודה לעולים.

8.4. הקמת גלריה ברחבת מוזיאון בית ריבק בה יוצגו תערוכות של אמנים עולים.

9. כיום, מבין נושאים אלו פועלים שניים בלבד, מרכז תרבות לעולה ובית המהנדסים.

10. תחומי הפעילויות ומהותן

- תוכניות העבודה שהוגשו לאישור משרד הקליטה כללו את תחומי הפעילות הבאים:
- 10.1. **מרכז תגבור והעשרה לנוער עולה** - באחריות מחלקת שח"ק באגף החינוך.
 - 10.2. התכנית מיועדת לתלמידים עולים שאינם זכאים לשעורי עזר על-פי קריטריונים של משרד החינוך, ומסייעת לתלמידי כתות ז'-ח' לקראת לימודיהם בבתי הספר התיכוניים בקריאה, כתיבה והבנת הנקרא בשפה העברית.
 - 10.3. מטרת התכנית היא לסייע בקליטתם המוצלחת של תלמידים עולים בעלי פערים בקריאה, כתיבה והבעה בכיתות האם. תלמידים אלו זקוקים ללמידה אנטנסית בכל המקצועות הנוגעים לשפה העברית.
 - 10.4. עיקרה של התוכנית הינו שעורי עזר המתקיימים במרכזי למידה ותגבור לימודי בתי-הספר. ההוצאות למימוש תוכנית זו מסתכמים בהוצאות שכר למורים המעבירים שעורים אלו.
11. **רווחת הנער/ה** - באחריות יחידת רונין באגף שח"ם
- 11.1. התכנית מיועדת לסיוע לנוער עולה במצוקה וכן לקיום פרויקטים יחודיים שלגביהם לא קיימת השתתפות תקציבית של מוסדות או משרדי ממשלה אחרים.
 - 11.2. התוכנית כוללת תמיכה אישית וחברתית לנוער עולה במצוקה, פיתוח מיומנויות שישפרו את יכולתו להשתלבות חברתית תקינה עקב משבר הקליטה בגיל התבגרות.
 - 11.3. עיקרה של התוכנית מתרכז בפעילות בסדנאות בנושאים שונים, בארגון חוגים בעלי אלמנט טיפולי וחוגים להעשרה (אסרטיביות, חינוך מיני, טיפוח החן וקורס וידאו). ההוצאות למימוש תוכנית זו מסתכמים בהוצאות שכר למדריכים המעבירים סדנאות וחוגים אלו.
12. **קתדרה לעולה** - באחריות מכללת בת-ים
- 12.1. התכנית מיועדת לשיפור הידע של העולים בנושאי תולדות העם והארץ ולמתן כלים להתמודדות עם בעיות ההגירה.
 - 12.2. מטרת התוכנית הינה לסייע במציאת פתרון לגישור פערים של משבר הקליטה ובשיפור תהליכי ההסתגלות והתקשורת הבינת.

12.3. התוכנית מתמקדת בפרויקטים יחודיים המועברים באמצעות סדנאות, כגון: מעברים, ידיעת הארץ, הדרכת הורים וסיורים באתרים הסטוריים. ההוצאות למימוש תוכנית זו מסתכמים בהוצאות שכר למדריכים בסדנאות ובהוצאות הסיורים הכוללים אוטובוסים והדרכה.

12.4. פעילות תרבות וחברה לעולים מחבר העמים - באחריות המחלקה לקליטת העלייה.

12.5. התכנית מיועדת להעשרה תרבותית וחברתית לעולים מחבר העמים וכן לחשיפתם של אמנים עולים במועדוני עולים בעיר.

12.6. מטרת התכנית הינה חיזוק הדימוי העצמי במפגשים בין עולים חדשים לבין עולים ותיקים. זאת, על רקע הקשיים בהשתלבות בחברה הישראלית ובמסגרות הקיימות לותיקים בעקבות קשיי בשפה העברית וצרכים שונים.

12.7. הפעילות כוללת מסיבות חג, הרצאות בנושאים שונים, סיורים ברחבי הארץ, ביקורים במוזיאונים ועוד.

13. ארועי חג באולפנים - באחריות המחלקה לקליטת העלייה

13.1. התכנית מיועדת להגברת התודעה למסורת היהודית ולחגי ישראל בקרב העולים החדשים בראשית דרכם בארץ.

13.2. מטרת התוכנית הינה לאפשר לעולים החדשים לחוות את חגי ישראל בהיותם עקורים מהמורשת היהודית בארצות הולדתם.

13.3. הפעילות כוללת מסיבות וארועי חג באומר ובצליל, מסכת פולקלור בריקוד ובזמר, כולל כיבוד ממאפייני החג, בחגים: חגי תשרי, ט"ו בשבט, פורים, פסח, שבועות וחנוכה.

14. שילוב ילדי עולים במפעל קייטנות קיץ עירוניות - באחריות המחלקה לנוער באגף תנ"ס

14.1. התוכנית מיועדת לילדי עולים המתקשים להשתלב במסגרות אחרות עם בני גילם עקב מגבלות השפה וקשיים הנובעים מבעיות תקציביות.

14.2. מטרת התוכנית הינה לאפשר לילדי העולים להשתתף במפעל קייטנות הקיץ העירוניות ולהקל על משפחות העולים בתשלום עבור הקייטנות.

14.3. הפעילות בקייטנות מתרכזת בבילוי באתרים שונים, כניסה לבריכה, צפייה במופעי תרבות, משחקים ועוד.

15. סדר פסח ציבורי לעולים - באחריות המחלקה לקליטת העלייה

15.1. התוכנית מיועדת לאפשר לעולים שלא חגגו בעבר את סדר הפסח כהלכתו בהיותם עקורים מהמסורת היהודית לחוות חוייה זו.

15.2. מטרת התוכנית היא להגביר את המודעות בקרב העולים למורשת היהודית ולמסורת באמצעות קיום סדר פסח ציבורי.

15.3. הפעילות מתמקדת בעריכת סדר פסח כהלכתו על-ידי עורך סדר, חלוקת הגדות פסח בשפה העברית והרוסית וסעודה חגיגית של ליל החג הכוללת את מרכיבי "קערת הפסח".

16. פעולות העשרה לעולי אתיופיה - באחריות המחלקה לנוער באגף תנ"ס ויחידת רונין באגף שח"ם

16.1. התוכנית מיועדת לאוכלוסיית העולים מאתיופיה שהיא בעלת אפיונים מיוחדים הדורשים התייחסות שונה להשתלבות בקהילה מבחינה חברתית ותרבותית.

16.2. מטרת התוכנית היא להקנות מיומנויות להשתלבות עולי אתיופיה בחברה הישראלית יחד עם שמירה על ייחודיות תרבותית ומורשת העדה.

16.3. התוכנית מתמקדת בשילוב ילדים, נוער ומבוגרים במסגרות קהילתיות על מנת לשפר את הישגיהם הלימודיים ולהקל על השתלבותם החברתית והתרבותית. הפעילות תכלול תגבור לימודי העשרה חברתית באמצעות סדנאות וחוגים.

17. פעולות העשרה לעולי סוריה - באחריות המחלקה לנוער באגף תנ"ס ויחידת רונין באגף שח"ם

17.1. התוכנית מיועדת לאוכלוסיית העולים מסוריה שהיא בעלת אפיונים מסורתיים ייחודיים הדורשים התייחסות שונה להשתלבות בקהילה מבחינה חברתית ותרבותית.

17.2. מטרת התוכנית הינה הקניית מיומנויות לשילוב עולי סוריה בחברה הישראלית יחד עם שמירה על ייחודיות תרבותית ומורשת העדה.

17.3. הפעילות מתמקדת בשילוב ילדים, נוער ומבוגרים במסגרות חינוכיות - קהילתיות באמצעות סדנאות וחוגים לשיפור הישגיהם הלימודיים וסיוע בהשתלבותם החברתית-תרבותית.

17.4. פרויקט מניעת אלימות בקרב עולי חבר העמים - באחריות צוות קהילה והתנדבות באגף שח"ם

17.5. על- פי דוחות משטרת בת-ים קיימת תופעה נפוצה של אלימות בקרב עולים מחבר העמים. על-פי הערכת העובדים המקצועיים באגף שח"ם מדובר בתופעה הנובעת מקשיים של משבר הקליטה ואי הבנה לגבי הגבולות שמציבה החברה בישראל.

17.6. מטרת התוכנית הינה להקנות מיומנויות לאיתור מצבי אלימות ולהתמודדות עם מצבים אלו.

17.7. הפעילות מתמקדת בקיום סדנה עם קבוצת עולים מחבר העמים שהגיעו לטיפול באגף שח"ם בעקבות תקריות אלימות במשפחתם.

18. זהות יהודית- באחריות המחלקה לקליטת העלייה

18.1. חיזוק ההזדהות היהודית והישראלית בקרב עולים חדשים ומשפחותיהם והגברת הידע על חגי ישראל ומסורת יהודית.

18.2. לאפשר לעולים חוויה יהודית בהיותם עקורים מהמסורת היהודית לחוות חוויה זו.

18.3. הפעילות מתמקדת בארגון מסיבות חג ומועד בקהילה לעולים חדשים וותיקים לחיזוק הזהות היהודית והישראלית, הקניית מושגים ביהדות באמצעות הרצאות ואירוח משפחות לקבלת שבת וסעודת ערב שבת.

19. התפלגות תקציב פעילות מחלקת הקליטה לשנת 2000 לפי נושאים:

הנושא	המחלקה האחראית	פרטי התוכנית	סה"כ תקציב
תגבור והעשרה לנוער עולה	חינוך- מח' שח"ק	תגבור לימודי בבתי"ס	124,080
רווחת הנער/ה	שח"ם- "רון"	סדנאות וקורסים לנערים/ות	20,000
קתדרה לעולה	מכללת בת-ים וקליטת העלייה	סדנאות וקורסים לעולים	30,000
פעילות תרבות לעולי חבר העמים	קליטת העלייה	מסיבות וארועי חג	90,000
ארועי חג באולפנים	קליטת העלייה	תכנית אמנותית כיבוד ממאפייני החג	34,000

הנושא	המחלקה האחראית	פרטי התוכנית	סה"כ תקציב
קייטנות קיץ	תנ"ס- נוער	סבסוד קייטנות קיץ לעולים	85,000
סדר פסח ציבורי	קליטת העלייה	ארגון סדר פסח ציבורי לעולים	34,050
העשרה לעולי אתיופיה	תנ"ס-נוער שח"ס-"רונן"	פעילות להעשרה	23,500
העשרה לעולי סוריה	תנ"ס-נוער שח"ס-"רונן"	פעילות להעשרה	31,000
מניעת אלימות	שח"ס- צוות קהילה והתנדבות	פעילות למניעת אלימות	15,000
זהות יהודית	קליטת העלייה	פעילות	45,000
סה"כ			531,630

20. התפלגות תקציב פעילות מחלקת הקליטה לשנת 2001 לפי נושאים:

הנושא	המחלקה האחראית	פרטי התוכנית	סה"כ תקציב
תגבור והעשרה לנוער עולה	חינוך- מח' שח"ק	תגבור לימודי בבתי"ס	123,925
רווחת הנער/ה	שח"ס- "רונן"	סדנאות וקורסים לנערים/ות	20,000
קתדרה לעולה	מכללת בת-ים וקליטת העלייה	סדנאות וקורסים לעולים	15,000
פעילות תרבות לעולי	קליטת העלייה	מסיבות וארועי חג	100,000

הנושא	המחלקה האחראית	פרטי התוכנית	סה"כ תקציב
חבר העמים			
ארועי חג באולפנים	קליטת העלייה	תכנית אמנותית כיבוד ממאפייני החג	34,000
קייטנות קיץ ופעילות בשעות הפנאי	תנ"ס- נוער	סבסוד קייטנות קיץ ופעילות בשעות הפנאי לעולים	68,000
העשרה לעולי אתיופיה	תנ"ס-נוער שח"ם-"רונון"	פעילות להעשרה	44,000
מניעת אלימות וסמים	שח"ם- צוות קהילה והתנדבות	פעילות למניעת אלימות וסמים	20,000
מורשת ישראל	קליטת העלייה	פעילות	25,000
סה"כ			449,925

21. מרכזי העשרה במקבצי דיור לקשישים

21.1. הועדה לקביעת ייעודם של עזבונות לטובת המדינה אישרה בחודש אוקטובר 1999 הקצבה בסך 100,000 ש"ח למשרד לקליטת העלייה, לצורך מרכזי העשרה במקבצי דיור לקשישים ברחבי הארץ.

21.2. ההקצבה חולקה בין חמש מחוזות המשרד לקליטת העלייה עבור הפעילות במקבצי הדיור לקשישים המצויים בטווח הגיאוגרפי של כל מחוז.

21.3. ההקצבה שאושרה למקבץ דיור הקשישים בבת-ים לשנת 2000 הסתכמה ב- 3,000 ש"ח. העירייה נדרשה להעביר למשרד הקליטה בשלב ראשון את תוכנית הפעילות במקבץ, כתב התחייבות חתום וטופס עדכון פרטים ובשלב שני, דוח ביצוע דוח סיום הקצבה חתום ואישור רו"ח חתום במקור. תוכנית הפעילות תובא לאישור ועדת רשויות או ועדת מכרזים בהתאם לגוף עימו מתקשרים לביצוע הפעילות.

21.4. הביקורת בדקה ומצאה, כי רק בחודש ספטמבר 2000, כלומר שנה לאחר אישור הועדה לעזבונות, הוגשה תוכנית פעילות לניצול ההקצבה לאישורו של משרד הקליטה, זאת משום שאישור המשרד לקליטת העלייה לניצול התקציב, התקבל רק בחודש אוגוסט 2000, כשנה לאחר אישור הועדה.

21.5. בפועל, לא נוצלה תוכנית זו כלל משום שלדברי מנהלת המחלקה, חששו דיירי המיקבץ לצאת לסיור המתוכנן.

21.6. הביקורת מצרה על כך שתקציב זה ירד לטמיון, ולא נעשתה פעולה מהירה על מנת לשנות את התוכנית ולהתאימה לאופייה של אוכלוסיית דיירי המיקבץ על מנת לנצל את התקציב.

21.7. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה ציינה, כי דיירי המיקבץ משתתפים בכל הפעילויות החברתיות המאורגנות על-ידי המחלקה לקליטת העלייה, כגון: ארועי חג, טיולים, תיאטרון, קונצרטים ועוד.

22. פרסום

22.1. מנהלת המחלקה פנתה לדוברת העירייה על מנת שיפורסם מידע לציבור העולים בעתונות המקומית על פעילות המחלקה ועל האפשרויות העומדות בפני ציבור זה ליטול חלק בפעילויות המחלקה. לטענת מנהלת המחלקה, למרות שהמידע שהועבר על ידה היה ברור ובכתב, לא פרסמה הדוברת מידע זה.

22.2. בעבר, פורסמו באמצעות לשכת דוברת העירייה מודעות בגודל עמוד בעיתון בשפה הרוסית. המודעות שפורסמו אחת לשבועיים כללו מידע לעולים בתחומים שונים. בשנה האחרונה הופסק פרסום זה בשל אילוצי תקציב.

22.3. בנוסף, מעת לעת נעזרת מנהלת המחלקה לקליטת העלייה וכן מחזיק תיק הקליטה בשירותי תחנת הרדיו "רדיו רקע" לפרסום פעילויות המחלקה, משום שמדובר בתחנה למאזינים דוברי רוסית ושירות זה ניתן חינם.

22.4. הביקורת ביקשה להיפגש עם דוברת העירייה בעניין זה, אולם למרות פניותיה הרבות ללשכת הדוברת על מנת לתאם מועד לפגישה, לא נקבעה כל פגישה. אי-לכך, לא ניתן היה להביא בדוח זה את תגובת הדוברת לטענות מנהלת המחלקה לקליטת העלייה על אי פרסום פעילויות המחלקה, ויתרה מכך, לא ניתן היה להסדיר את פרסום פעילויות המחלקה בעתיד.

23. נוהל חלוקת הזמנות

23.1. הביקורת מצאה, כי במופעים שאורגנו על-ידי המחלקה לקליטת העלייה ושהכניסה אליהם היתה בתשלום, נמסרו 10 הזמנות (לפחות) אשר היו מיועדות לחלוקה לנבחר ציבור.

23.2. נמצא, כי למעשה לא קיים כל נוהל לחלוקת הזמנות לארועים עירוניים שהכניסה אליהם כרוכה בתשלום.

23.3. הביקורת סבורה, כי יש להמציא נוהל עירוני לכל המחלקות המקיימות אירועים מסוג זה על מנת שתוסדר חלוקת ההזמנות (ללא תשלום) ויהיה ברור כמה הזמנות חולקו ולמי הן חולקו. לשם כך, פנתה הביקורת לגזבר העירייה בבקשה להכין נוהל זה ולהפיצו בקרב המחלקות העוסקות בארגון אירועים.

24. מחשוב

24.1. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה נעזרת במחשב המצוי בלשכתו של חבר הנהלת העיר ובו תוכנה לעיבוד תמלילים בעברית וברוסית. אולם, אין אפשרות לשמור את המידע המוקלד בשפה הרוסית לשימוש חוזר או לשם תיעודו. כמו כן, לעתים קרובות נוצרות תקלות שונות בתוכנה זו אשר אינן מאפשרות להפעילה.

24.2. העדרו של מחשב פוגם ביעילות עבודתה השוטפת של מנהלת המחלקה, באיסוף נתונים על העולים ובסיווגם, בפרסום הפעילויות לעולים, בהכנת התוכניות השנתיות והדיווח עליהן ועוד.

פרק ב': ניהול התקציב

1. כללי

- 1.1. המקורות התקציביים על-פיהם מושתתת פעילות המחלקה לקליטת העלייה הם שלושה: משרד הקליטה, העירייה והשתתפות כספית של העולים בפעילויות.
- 1.2. הסכום המקסימלי להשתתפות משרד הקליטה בכל תחום מתחומי הפעילות הינו עד 75% מסך העלות. העירייה אחראית להשלמת 25% לפחות מהעלות ממקורות אחרים שאינם מקורות ממשלתיים.
- 1.3. בשנת 2000 הסתכם תקציב המחלקה לקליטת העלייה מכל המקורות בסך 531,630 ש"ח, ואילו בשנת 2001 הצטמצם תקציב זה והסתכם ב- 449,925 ש"ח בלבד.

2. ההתקשרות עם המשרד לקליטת העלייה

- 2.1. על-פי נוהלי המשרד לקליטת העלייה על העירייה להתחייב באמצעות הסכם בכתב לקיים את תנאי המשרד בכל הנוגע לניצול התקציב המיועד להפעלת הפעילויות החברתיות לעולים בתחומי הרשות.
- 2.2. על-פי הסכם זה, מתחייב המשרד לקליטת העלייה להשתתף במימון עלות הפעילויות עד ל- 75% מהתקציב שנקבע לאותה שנה. העירייה מצידה, מתחייבת להשלים את מימון הפעילויות בשיעור של 25% לפחות, ולפעול בהתאם לתוכנית עבודה המאושרת על-ידי המשרד לקליטת העלייה.
- 2.3. מועד החתימה על ההסכם חל מספר חודשים לאחר תחילת שנת הכספים בעיצומה של הפעילות וזאת בשל ההמתנה עד לאישור התקציב הממשלתי למשרד הקליטה.
- 2.4. העברת תקציב המשרד לקליטת העלייה מותנית בהגשת דוחות מפורטים על ביצוע כל אחת מהפעילויות על-ידי העירייה, ופירוט הכספים שהוצאו בגינן. השתתפות המשרד לקליטת העלייה מועברת לעירייה בחמישה תשלומים.
- 2.5. על העירייה מוטלת החובה לדווח למשרד לקליטת העלייה על כל ציוד שנרכש במסגרת הפרויקט מיד לאחר רכישתו, ולהעמיד לביקורת המשרד את רשימת המצאי אשר בה מופיע הציוד הנ"ל.
- 2.6. המשרד לקליטת העלייה על-פי שיקול דעתו המקצועית, יבצע ביקורת על-ידי נציגיו, בכל הנוגע למימון שהועבר לעירייה על-ידי משרד הקליטה. העירייה מתחייבת להעמיד לביקורת המשרד לקליטת העלייה את כל ספרי החשבונות שלה, ו/או כל מסמך אחר, המתייחס להפעלת הפרויקט על-פי ההסכם.
- 2.7. נציגי המשרד לקליטת העלייה יורשו לבקר במקומות בהם מתבצע כל חלק של הפרויקט בכל עת ולעקוב אחר ביצועו.
- 2.8. הביקורת מצאה, כי העירייה מלאה אחר דרישות המשרד לקליטת העלייה, לרוב בזכות פעילותה של מנהלת המחלקה לקליטת העלייה. הדבר בא לידי ביטוי גם

בביקורת מטעם המשרד לקליטת העלייה הנערכת אחת לשנה במחלקה לקליטת העלייה שממצאה חיוביים.

3. היקף התקציב

3.1. בשנת 2000 הסתכם תקציב המחלקה לקליטת העלייה משלושת המקורות ב- 531,630 ש"ח.

3.2. להלן אופן חלוקת התקציב בין הגורמים המממנים לפי הנושאים השונים:

התקציב לשנת 2000

סה"כ	תקציב הרשות המקומית והכנסות ממשתתפים	תקציב משרד הקליטה	הנושא
124,080	34,080	90,000	תגבור והעשרה
20,000	5,000	15,000	רווחת הנערה/ה
30,000	10,000	20,000	קתדרה לעולה
90,000	30,000	60,000	פעילות תרבות לעולי חבר העמים
34,000	9,000	25,000	ארועי חג באולפנים
85,000	60,000	25,000	קייטנות קיץ
34,050	24,050	10,000	סדר פסח ציבורי
23,500	6,500	17,000	פעולות העשרה לעולי אתיופיה
31,000	8,000	23,000	פעולות העשרה לעולי סוריה
15,000	5,000	10,000	פעילות למניעת אלימות
45,000	15,000	30,000	זהות יהודית
531,630	206,630	325,000	סה"כ

3.3. בשנת 2001 הסתכם תקציב המחלקה לקליטת העלייה משלושת המקורות ב- 449,925 ש"ח.

להלן אופן חלוקת התקציב בין הגורמים המממנים לפי הנושאים השונים :

התקציב לשנת 2001

סה"כ	תקציב הרשות המקומית והכנסות ממשתתפים	תקציב משרד הקליטה	הנושא
123,925	53,925	70,000	תגבור והעשרה
20,000	5,000	15,000	רווחת הנער/ה
15,000	5,000	10,000	קתדרה לעולה
100,000	40,000	60,000	פעילות תרבות לעולי חבר העמים
34,000	9,000	25,000	ארועי חג באולפנים
68,000	48,000	20,000	קייטנות קיץ ופעילות בשעות הפנאי בקיץ
44,000	19,000	25,000	פעולות העשרה לעולי אתיופיה וחבר העמים
20,000	5,000	15,000	פעילות למניעת אלימות וסמים
25,000	8,000	17,000	מורשת ישראל
449,925	192,925	257,000	סה"כ

3.4. תקציב משרד הקליטה הצטמצם בשנת 2001 בכ- 15% בהשוואה לשנת 2000.

3.5. בסוף שנת התקציב 2001 הודיע המשרד לקליטת העלייה, על תוספת תקציבית בסך 69,000 ש"ח לשנת התקציב הנוכחית. הזמן הקצר שעמד בפני הנהלת העירייה לא הספיק לניצול תוספת תקציבית זו על-פי תנאי המשרד לקליטת העלייה (המחייבים דיווח על ביצוע), ולכן לא נוצלה תוספת זו.

4. חלוקת התקציב

4.1. משרד הקליטה אחראי על חלוקת התקציב לתחומי הפעילויות המפורטות בפרק א' של דוח זה, ועל הרשות לפעול בהתאם להנחיות הבאות:

4.1.1. יש לחלק את התקציב לתחומים השונים על-פי היקף האחוזים המינימליים שנקבעו על-ידי משרד הקליטה לכל תחום.

4.1.2. להלן התפלגות האחוזים המינימליים שנקבעו על-ידי משרד הקליטה בכל תחום לפי שנים:

האחוז המינימלי		התחום
2001	2000	
25%	25%	חינוך
30%	25%	חברה ותרבות
25%	25%	רווחה
-----	10%	זהות יהודית
20%	15%	המלצת ועדת ההיגוי
100%	100%	סה"כ

4.1.3. יש לתת משקל נאות לפעילות הרשות בקרב אוכלוסיות העולים השונות בהתאם למשקלם היחסי באוכלוסיית העולים ביישוב.

4.1.4. מתוך תקציב הסיוע יוקצו לפחות 10% לפרויקטים לקבוצות עולים מיוחדות (יוצאי קהילת קווקז, בוכרה ואתיופיה), בכפוף לדגשים של תוכניות העבודה של המשרד לקליטת העלייה.

4.2. חלוקת התקציב לפי תחומים בהתאם להנחיות אלו אושרה על-ידי המשרד לקליטת העלייה.

5. השתתפות העולים בפעילות

5.1. על-פי הנחיות המשרד לקליטת העלייה שיעור ההשתתפות הכספית של העולים בפעילויות ייקבע על-ידי ועדת ההיגוי.

5.2. הביקורת בדקה ומצאה, כי ועדת ההיגוי בישיבתה לצורך דיון בנושא התוכנית התקציבית לא עסקה בשאלת שיעור ההשתתפות הכספית של העולים בפעילויות.

5.3. לדברי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, שיעורי השתתפות העולים בפעילויות שבהם הוחלט, כי יש לגבות עבור ההשתתפות נקבעו על-ידי גזברות העירייה לפני מספר שנים ומאז לא חל בהם כל שינוי.

5.4. שיעור ההשתתפות הינו סמלי ונע בסכומים של 5 ש"ח - 20 ש"ח למשתתף, כדלקמן:

5.4.1. מופע בהיכל התרבות - 15 ש"ח

5.4.2. מופע באודיטוריום - 10 ש"ח

5.4.3. טיולים וסיורים לתלמידי האולפנים - 15 ש"ח

5.4.4. טיולים וסיורים לחברי המועדונים - 20 ש"ח

5.5. גביית הכספים מהעולים נוהלה על-ידי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה בהתאם לנוהלי העירייה, והכספים הופקדו בחן העירייה.

5.6. בשנת התקציב 2000 הופקד לקופת העירייה סך של 93,000 ש"ח שמקורו בגבייה מהמשתתפים בפעילויות המחלקה לקליטת העלייה. בשנת 2001 הופקד לקופת העירייה סך של 31,060 ש"ח בלבד כלומר קיטון של כ- 60% בגבייה, וזאת לאור צמצום הפעילויות בשנה זו על רקע המצב הבטחוני בארץ.

6. תוכנית העבודה לשנת 2000

תוכנית העבודה השנתית המבוצעת על-ידי המחלקות השונות, כללה 11 נושאים מרכזיים כדלקמן:

6.1. **תגבור והעשרה** - סיוע לתלמידים עולים בעלי פערים בקריאה, כתיבה והבעה בקליטתם בכיתות האם בבתי"ס.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
120 שעות שבועיות לשנת לימודים	124,080	שכר מורים
	124,080	סה"כ

6.2. **רווחת הנער/ה** - תמיכה אישית וחברתית לנוער עולה במצוקה בפרויקטים ייחודיים.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
40 מפגשים	10,000	קורס צילום והפקה
10 מפגשים + חומרים	5,000	קורס לחינוך מיני
10 מפגשים + חומרים	5,000	סדנא לטיפול החן
	20,000	סה"כ

6.3. קתדרה לעולה - שיפור הידע בנושאי תולדות העם והארץ בקרב העולים.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
10 מפגשים בשלוש קבוצות	6,000	סדנאות "מעברים"
10 מפגשים בשלוש קבוצות	6,000	סדנאות להורים
25 מפגשים בשתי קבוצות	10,000	ידיעת הארץ-הרצאות
שני אוטובוסים כולל הדרכה	8,000	סיורים לאתרים הסטוריים
	30,000	סה"כ

6.4. פעולות תרבות לעולי חבר העמים - העשרה תרבותית וחברתית לעולים וחשיפת אמנים עולים במסגרת מועדוני העולים בעיר.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
10 אמנים/שחקנים	3,400	שכר אמנים/מרצים
20 אוטובוסים	40,000	טיולים וסיורים
22 מפגשים	6,600	מפגשי ספרות
5 חגיגות	40,000	מסיבות וארועי חג
	90,000	סה"כ

6.5. אירועי חגים באולפנים - הגברת התודעה למסורת היהודית לחגי ומועדי ישראל.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
עבור 5 חגיגות	10,000	שכר אמנים
עבור 5 חגיגות	24,000	כיבוד ומאפייני החג
	34,000	סה"כ

6.6. קייטנות קיץ - שילוב ילדי עולים בקייטנות הקיץ העירוניות.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
עבור קייטנה ל-100 עולים.	85,000	קייטנות קיץ
	85,000	סה"כ

6.7. סדר פסח ציבורי לעולים - הגברת התודעה למורשת ולמסורת היהודית

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
שכר לעורך הסדר	1,800	עורך הסדר
400 מנות	26,000	סעודת ליל הסדר
	6,250	רכישת כיפות והגדות
	34,050	סה"כ

6.8. פעולות העשרה לעולי אתיופיה - הקניית מיומנויות להשתלבות בחברה הישראלית.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
10 מפגשים ל-25 ילדים	5,000	מוכנות לכיתה א'
20 מפגשים ל-20 ילדים	3,000	מחול אתיופי
25 מפגשים ל-20 נשים	2,500	רקמה אתיופית
50 שיעורים	2,500	חידון מורשת יהדות אתיופיה
10 מפגשים	2,500	פעולות ספורט
60 מפגשים ל-30 ילדים	3,000	אמנות לילדי עולי אתיופיה
100 שיעורים	5,000	שיעורי אנגלית
	23,500	סה"כ

6.9. פעולות העשרה לעולי סוריה - הקניית מיומנויות להשתלבות בחברה הישראלית.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
120 שיעורים ל-25 ילדים	6,000	מוכנות לכיתה א'
50 מפגשים ל-20 בני נוער	5,000	בלט
50 מפגשים ל-30 ילדים	5,000	קרב מגע
50 מפגשים ל-40 איש	7,500	התעמלות לגיל הזהב
150 שיעורים ל-30 ילדים	7,500	שיעורי חשבון
	31,000	סה"כ

6.10. פרויקט למניעת אלימות בקרב עולים מחבר העמים- הקניית מיומנויות לאיתור והתמודדות במצבי אלימות.

פירוט מרכיבי הוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
שכר לפסיכולוגית ל-20 מפגשים	10,000	סדנא
	1,000	כיבוד
ארועים ומסיבות	4,000	פעילות חברתית
	15,000	סה"כ

6.11. זהות יהודית- חיזוק הזהות היהודית והישראלית בקרב עולים חדשים וילדיהם.

פירוט מרכיבי הוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
שכר מרצים ל-50 הרצאות	10,000	הרצאות
5 חגיגות	10,000	שכירת אולמות לאירועי חג
5 סמינרים	25,000	אירוח משפחות
	45,000	סה"כ

7. ניצול התקציב בפועל לשנת 2000

הביקורת בדקה את אופן ניצול תקציב המחלקה לקליטת העלייה בפועל על-פי הנושאים השונים בהתאם לתוכנית התקציבית שהוגשה למשרד הקליטה.

7.1. תגבור והעשרה

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
123,662	תשלומי שכר למורים	תגבור והעשרה לתלמידים עולים
123,662		סה"כ

7.2. רווחת הנער/ה

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
15,000	תשלומי שכר למרצים	סדנאות
3,468	תשלומים לחברת הסעה	הסעות
18,468		סה"כ

7.2.1. חל שינוי בתוכנית ובמקום סדנא בטיפול החן ניתנה סדנת וידאותרפיה. הביקורת מצאה, כי מנהל יחידת רונן פנה בבקשה לביצוע השינוי, כנדרש.

7.3. קתדרה לעולה

סוג הפעילות	פרטים	העלות הכוללת
סדנאות	תשלומי שכר למרצים	23,320
הסעות	תשלומים לחברת הסעה	5,800
סה"כ		29,120

7.3.1. החשבון לתשלומי השכר עבור מרצים אלו הוגש באמצעות טופס שהוכן על-ידי מנהלת מחלקת הקליטה. בחלק מהמקרים לא צויין התאריך שבו אושר התשלום, ולא הופיעה חתימת מנהלת המכללה לאישור ביצוע השירות.

7.4. פעולות תרבות לעולי חבר העמים

סוג הפעילות	פרטים	העלות הכוללת
מופעים	שכר אמנים	11,850
הדפסת כרטיסים ומגילות	תשלום לבית הדפוס	2,692
סיורים	הדרכה	2,750
הסעות	תשלום לחברת הסעה	15,500
ארועים	שכירת אולם וכיבוד	77,384
סה"כ		110,176

7.5. אירועי חגים באולפנים

סוג הפעילות	פרטים	העלות הכוללת
מופעים	שכר אמנים	21,489
ציוד	מסכות ורעשנים	2,605
כיבוד	אזני המן ועוגות דבש	5,109
ארועים	שכירת אולם	4,283
הדפסת כרטיסים	תשלום לבית הדפוס	300
סה"כ		33,786

7.6. קייטנות קיץ

סוג הפעילות	פרטים	העלות הכוללת
קייטנות	תשלום עבור 105 ילדי עולים	80,000
סה"כ		80,000

7.6.1. מימון התשלום עבור הקייטנה התבצע באמצעות שלושה גורמים, כדלקמן: משרד הקליטה - 30%, העירייה - 25% וההורים 40%. צורפה רשימת ילדים עולים שהשתתפו בפעילות קייטנות הקיץ בשנת 2000.

7.7. סדר פסח ציבורי לעולים

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
1,500	תשלום שכר לעורך הסדר	עריכת הסדר
300	תשלום שכר למתורגמנית	תרגום
6,050	הגדות ברוסית וכיפות	רכישה
600	תשלום לבית הדפוס	הדפסת מודעות וכרטיסים
26,650	תשלום למלון "סאן"	סעודת החג
35,100		סה"כ

7.7.1. צורפה רשימת עולים הנמצאים בארץ לא יותר משנה אחת אשר נטלו חלק בסדר הפסח הציבורי.

7.8. פעולות העשרה לעולי אתיופיה

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
14,192	מוכנות לכיתה א', מחול אתיופי, רקמה אתיופית, אמנות ואנגלית	חוגי העשרה
14,192		סה"כ

7.9. פעולות העשרה לעולי סוריה

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
27,906	מוכנות לכיתה א', בלט, קרב מגע, התעמלות לגיל הזהב ושיעורי חשבון	חוגי העשרה
27,906		סה"כ

7.10. פרויקט למניעת אלימות בקרב עולים מחבר העמים

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
9,945	קבוצת תמיכה באמהות יוצאות חבר - העמים קורבנות אלימות	סדנא
9,945		סה"כ

7.11. זהות יהודית

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
47,000	חגיגות בפסח, ראש השנה וחנוכה	שכירת אולמות וכיבוד
2,250	תשלום שכר לאמנים	מופעים
50,149		סה"כ

8. תוכנית העבודה לשנת 2001

תוכנית העבודה השנתית המבוצעת על-ידי המחלקות השונות, כללה 9 נושאים מרכזיים כדלקמן:

8.1. תגבור והעשרה

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
129 שעות שבועיות לשנת לימודים	123,925	שכר מורים
	123,925	סה"כ

8.2. רווחת הנער/ה

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
4 סדנאות - 20 מפגשים לסדנא 200 ש"ח למפגש	16,000	סדנאות לטיפוח החן, צילום, ציור וחינוך מיני
אוטובוס והדרכה	4,000	טיול לדרום
	20,000	סה"כ

8.3. קתדרה לעולה

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
10 מפגשים בשלוש קבוצות	7,500	סדנאות "מעברים"
10 מפגשים בשלוש קבוצות	7,500	סדנאות "הדרכת הורים"
	15,000	סה"כ

8.4. פעולות תרבות לעולים מחבר העמים

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
10 אמנים/שחקנים	5,000	שכר אמנים/מרצים
20 אוטובוסים	44,000	טיולים וסיורים
20 מפגשים	6,000	מפגשי ספרות
5 חגיגות	45,000	מסיבות וארועי חג
	100,000	סה"כ

8.5. ארועי חג באולפנים

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
עבור 5 חגיגות	10,000	שכר אמנים
עבור 5 חגיגות	24,000	כיבוד ומאפייני החג
	34,000	סה"כ

8.6. פעילות לילדי העולים בשעות הפנאי בחופשת הקיץ

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
עבור פעילות לכ- 200 עולים.	68,000	קייטנות קיץ ופעילות בשעות הפנאי במתנסים ובבתיה"ס
	68,000	סה"כ

8.6.1. הקריטריונים למתן הסיוע שנקבעו בוועדת ההיגוי הם, כדלקמן: ילדי עולים השוהים תקופה של עד שלוש שנים בארץ או/ו ילדי עולים השוהים תקופה של עד חמש שנים בארץ ומשפחותיהם מטופלות באגף שח"ס.

8.7. פעולות העשרה לנוער עולה מאתיופיה וחבר העמים

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
שכר מדריכים לסדנאות לפיתוח קול, אמנויות לחימה, פנטומימה ומועדוניות	27,000	סדנאות ומועדוניות
100 ש"ח לתלבושת ל- 30 ילדים שכירת אולם ל-4 מופעים	5,000	להקת מדרגות
משחקים דידקטים	3,000	משחקה
הסעה וביקור במוזיאון מופע מחול אתני	4,000	אמהרית - העשרה
100 ש"ח לתלבושת ל- 20 משתתפים	2,000	סדנא לפנטומימה
50 ש"ח לתלבושת ל- 20 משתתפים	2,000	מחול מודרני

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
שכירת אולם ל-2 מופעים		
500 ש"ח לרכישת אביזרים 500 ש"ח לשכירת אולם למופע	1,000	קפוארה
	44,000	סה"כ

8.8. פרויקט למניעת אלימות וסמים בקרב עולים מחבר העמים

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
שכר לפסיכולוג ל-30 מפגשים	7,500	סדנא למניעת אלימות
שכר לפסיכולוג ל-50 מפגשים	12,500	סדנא לנפגעי סמים
	20,000	סה"כ

8.9. מורשת ישראל

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
שכר מרצים ל-20 הרצאות	5,000	הרצאות
5 חגיגות	15,000	שכר אמנים לאירועי חג
5 חגיגות	5,000	כיבוד לאירועי חג
	25,000	סה"כ

9. ניצול התקציב בפועל לשנת 2001

הביקורת בדקה את אופן ניצול תקציב המחלקה לקליטת העלייה בפועל על-פי הנושאים השונים בהתאם לתוכנית התקציבית שהוגשה למשרד הקליטה.

9.1. תגבור והעשרה

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
98,499	תשלומי שכר למורים	תגבור והעשרה לתלמידים עולים
98,499		סה"כ

9.2. רווחת הנער/ה

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
11,505	תשלומי שכר למרצים	סדנאות לציור ותיאטרון
5,320	תשלומים לחברת הסעה	הסעות
16,825		סה"כ

9.3. קתדרה לעולה

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
15,000	תשלומי שכר למרצים	סדנאות
15,000		סה"כ

9.4. פעולות תרבות לעולי חבר העמים

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
4,200	שכר אמנים	מופעים
1,980	תשלום לבית הדפוס	פרסום והדפסת כרטיסים
3,000	הדרכה	סיוורים
2,700	תשלום דמי כניסה	כניסה לאתרים
17,270	תשלום לחברת הסעה	הסעות
52,746	שכירת אולם וכיבוד	ארועים
7,000	תשלומים עבור נקיון	תחזוקת מועדוני העולים
88,896		סה"כ

9.4.1. לראשונה, בשנה זו אישר המשרד לקליטת העלייה הוצאות בנושא אחזקת מועדוני העולים, עד לתקרה של 7.5% מהיקף הדיווח לאותו רבעון.

9.5. ארועי חג באולפנים

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
9,774	שכר אמנים	מופעים
5,220	אזני המן וסופגניות	כיבוד
19,802	שכירת אולם וכיבוד	ארועים
34,796		סה"כ

9.6. פעילות לילדים בשעות הפנאי בחופשת הקיץ

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
10,000	רכישת כרטיסים	צפייה בהצגה
7,400	כניסה לבריכה	בריכה
2,250	דמי כניסה	מוזיאון
6,200	דמי כניסה	מימדיון

6,600	דמי כניסה	סופרלנד
3,200	תשלום לנותן השירות	גיוון תוכנית
35,650		סה"כ

9.6.1. הדיווח שהועבר למשרד לקליטת העלייה הסתכם בדוח של חשבת אגף תנ"ס שאליו לא צורפו אסמכתאות המאשרות את ביצוע התשלומים המפורטים בטבלה שבסעיף 9.6.

9.6.2. בעקבות דרישת המשרד לקליטת העלייה שלא הסתפק בדיווח של חשבת אגף תנ"ס, העבירה מנהלת המחלקה לקליטת העלייה העתקים מהאסמכתאות הנ"ל.

9.7. פעולות העשרה לנוער עולה מאתיופיה ומחבר העמים

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
19,292	שכר מרצים ופעילות	העשרה ותגבור
6,799	חמרי מלאכה וספורט	ציוד
944	שעת סיפור והצגה	מופעים
27,035		סה"כ

9.8. פעילות למניעת אלימות וסמים

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
12,500	שכר מרצים	סדנאת מניעה לילדי מכורים לסמים
4,680	תשלום לתיאטרון	מופע
17,180		סה"כ

9.9. מורשת ישראל

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
12,530	שכר אמנים	מופעים
8,042	כולל כיבוד	שכירת אולם והגברה
1,819	מסכות, רעשנים וכו'	ציוד
515	תשלום לבית הדפוס	פרסום
22,906		סה"כ

10. להלן השוואה בין התקציב לניצול בפועל לשנת 2000 :

הביצוע בפועל				סך התקציב	הנושא
סה"כ	הכנסות ממשתתפים	משרד הקליטה	עירייה		

123,662	—	92,746	30,916	124,080	תגבור והעשרה
18,468	—	13,851	4,617	20,000	רווחת הנער/ה
29,120	1,500	19,999	7,621	30,000	קתדרה לעולה
110,176	29,000	60,000	21,176	90,000	פעילות תרבות לעולי חבר העמים
33,786	—	25,000	8,786	34,000	ארועי חג באולפנים
80,000	35,000	25,000	20,000	85,000	קייטנות קיץ
35,100	7,000	18,100	10,000	34,050	סדר פסח ציבורי
14,192	—	10,644	3,548	23,500	פעולות העשרה לעולי אתיופיה
27,906	—	20,929	6,977	31,000	פעולות העשרה לעולי סוריה
9,945	—	7,460	2,485	15,000	פעילות למניעת אלימות
50,149	9,500	30,000	10,649	45,000	זהות יהודית
532,504	82,000	323,729	126,775	531,630	סה"כ

10.1. הנתונים המפורטים בטבלה לעיל מצביעים על אי ניצול התקציב במלואו במרבית הנושאים בשיעורים המגיעים עד לגובה של 34% מהיקף התקציב לאותו נושא (ראה בטבלה - פעילות למניעת אלימות). מאידך, בחלק מהנושאים היו חריגות מהתקציב (דהיינו, בפועל נוצל סכום הגבוה מהסכום שאושר במסגרת התקציב השנתי). אי לכך, היתרות הכספיות התקזזו בסכומי החריגות כך שבסופו של דבר נותרה יתרה בלתי מנוצלת בסך 874 ש"ח בלבד.

10.2. הנתונים על היתרות הכספיות כוללים גם את תקציבה של העירייה המהווה 25% מסך התקציב, אולם אם נבודד את הקצבת המשרד לקליטת העלייה ונשווה את ההקצבה בפועל עם הצעת התקציב המאושרת נמצא, כי סך היתרה הכספית שלא נוצלה מסתכמת ב- 12,116 ש"ח (ראה פירוט בטבלה שבסעיף 16.4.1).

11. להלן השוואה בין התקציב לניצול בפועל לשנת 2001 :

הביצוע בפועל				סך התקציב	הנושא
סה"כ	הכנסות משתתפים	משרד הקליטה	עירייה		
98,499	----	70,000	28,499	123,925	תגבור והעשרה
16,825	----	12,619	4,206	20,000	רווחת הנער/ה
15,000	----	12,500	2,500	15,000	קתדרה לעולה
88,896	5,000	60,000	23,896	100,000	פעילות לעולי חבר העמים תרבות
34,796	----	25,000	9,796	34,000	ארועי חג באולפנים
35,650	5,000	20,000	10,650	68,000	פעילות העולים הקיץ בחופשת לילדי
27,035	----	2,700	900	44,000	פעולות לנוער עולה מאתיופיה וחבר העמים העשרה
17,180	----	12,885	4,295	20,000	מניעת וסמים אלימות
22,906	----	17,000	5,906	25,000	מורשת ישראל
356,787	10,000	232,704	90,648	449,925	סה"כ

11.1. הנתונים המפורטים בטבלה לעיל מצביעים על אי ניצול התקציב במלואו במרבית הנושאים בשיעורים המגיעים עד לגובה של 39% מהיקף התקציב לאותו נושא (ראה בטבלה - פעולות העשרה לנוער עולה מחבר העמים ומאתיופיה).

11.2. הנתונים על היתרות הכספיות כוללים גם את תקציבה של העירייה המהווה 25% מסך התקציב, אולם אם נבודד את הקצבת המשרד לקליטת העלייה ונשווה את ההקצבה בפועל עם הצעת התקציב המאושרת נמצא, כי סך היתרה הכספית שלא נוצלה מסתכמת ב- 9,220 ש"ח (ראה פירוט בטבלה שבסעיף 16.4.2).

12. יתרות כספים בלתי מנוצלות

12.1. בשנת הכספים 2000 ובשנת הכספים 2001 נותרו בתקציב המחלקה לקליטת העלייה יתרות תקציביות שלא נוצלו כדלקמן: בשנת 2000 - 46,941 ש"ח ובשנת 2001 - 28,187 ש"ח (ראה פירוט בפרק ב' בטבלאות בסעיפים 16.4.1 ו-16.4.2 ובפרק ג' בטבלאות בסעיפים 17.1 ו-17.2). על-פי נוהל משרד הקליטה לא ניתן היה לגרור יתרות אלו לשנת הכספים החדשה על מנת לנצלן, וכך למעשה הפסידה העירייה את מימון משרד הקליטה בכל הסעיפים בהם נותרה יתרה כספית.

12.2. לטענת מנהלת המחלקה לקליטת העלייה קיימות מספר סיבות לאי ניצולן של יתרות אלו, כדלקמן:

12.2.1. מנהלי המחלקות לא השכילו לנצל את מלוא התקציב שעמד לרשותם, למרות שקיבלו מספר הודעות ממנהלת המחלקה על היתרה התקציבית.

12.2.2. חלק מהפעילויות שתוכננו עבור העולים לא התקיימו בשל האירועים הבטחוניים הפוקדים את ארצנו.

13. הצעות מחיר

13.1. התקשרות כספית עם ספק כלשהו לשם רכישת ציוד או קבלת שירות מחייבת קבלת הצעות מחיר, לצורך ההחלטה לבחירת הספק. מספר הצעות המחיר שיש לקבל, בטרם ההתקשרות הכספית, מותאם לסכום הרכישה או עלות השירות.

13.2. הביקורת מצאה, כי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה פעלה לקבלת הצעות מחיר בכל ההתקשרויות הכספיות בהן היתה מחוייבת לקבל שתי הצעות מחיר לפחות. העתקים מהצעות אלו תוייקו ונשמרו כנדרש.

14. הזמנות עבודה

14.1. רכישות הציוד או השירות שסכומם עולה על 300 ש"ח, מחייבות הכנתה של הזמנת עבודה בכתב והגשתה לאישור הגורמים המוסמכים בעירייה לפחות חודש ימים לפני ביצוע הרכישה או העבודה. רק לאחר קבלת האישור ניתן להורות לספק לבצע את הרכישה או את השירות. אין ליצור התקשרות או מחוייבות כלשהי שלא על-פי הזמנות עבודה מאושרות.

14.2. בטופס הזמנת העבודה יש לפרט באופן מלא את מהות הרכישה ואת פרטי הספק שבאמצעותו מתבצעת הרכישה. כמו כן, יש לוודא כי סכום ההזמנה תואם את התקציב שיועד לנושא ההזמנה, וכי עדיין קיימת יתרה כספית בסעיף התקציבי של הזמנה זו.

14.3. הביקורת בדקה את ההעתיקים בפנקסי הזמנות העבודה ומצאה, כי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה הכינה הזמנות עבודה מבעוד מועד כנדרש (לרוב כחודשיים שלושה לפני ביצוע הפעילות), וופירטה באופן מלא את מהות הרכישה או השירות הנדרשים.

15. ביקורת משרד הקליטה

15.1. אחת לשנה נערכת ביקורת של משרד הקליטה בנושא כספים בכל הנוגע לפרויקטים שאושרו ומומנו על-ידי משרד הקליטה.

15.2. לדברי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, במהלך ביקורות אלו הוצגו בפני המבקרים האסמכתאות השונות על הפעילויות שנערכו במימון המשרד לקליטת העלייה ושעליהן דווח למשרד.

15.3. המבקרים לא הותירו בידי העירייה כל מסמך המסכם את הביקורות שנערכו על ידם, אולם לדברי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, לא היו למבקרים הערות כלשהן על האופן בו ניהלה את הנושא.

16. התחשבות עם משרד הקליטה

16.1. על-פי הסכם ההתקשרות הקיים בין העירייה ובין המשרד לקליטת העלייה, העברת תקציב המשרד לקליטת העלייה, מותנית בדיווחים במועדים קבועים על ביצוע כל אחת מהפעילויות הנוגעות לפרויקט זה.

16.2. הביקורת בדקה ומצאה, כי מנהלת המחלקה לקליטת העלייה העבירה דוחות ביצוע המפרטים את הפעילויות שבוצעו על-ידי העירייה בתחומים השונים, במועדים שנקבעו על-ידי המשרד לקליטת העלייה.

16.3. דוחות אלו אושרו בחתימתם של גובר העירייה ומנהלת המחלקה לקליטת העלייה.

16.4. להלן פירוט ההקצבות בפועל שהתקבלו מהמשרד לקליטת העלייה והפער בינם ובין התקציב שאושר:

16.4.1. שנת 2000

הפער	ההקצבה בפועל	תקציב משרד הקליטה	הנושא
---	90,000	90,000	תגבור והעשרה
1,149	13,851	15,000	רווחת הנער/ה
---	20,000	20,000	קתדרה לעולה
---	60,000	60,000	פעילות תרבות לעולי חבר העמים
---	25,000	25,000	ארועי חג באולפנים
---	25,000	25,000	קייטנות קיץ
---	10,000	10,000	סדר פסח ציבורי
6,356	10,644	17,000	פעולות העשרה לעולי אתיופיה
2,071	20,929	23,000	פעולות העשרה לעולי סוריה
2,540	7,460	10,000	פעילות למניעת אלימות
---	30,000	30,000	זהות יהודית
12,116	257,925	325,000	סה"כ

16.4.2. שנת 2001

הפער	ההקצבה בפועל	תקציב משרד הקליטה	הנושא
---	70,000	70,000	תגבור והעשרה
2,381	12,619	15,000	רווחת הנער/ה
---	10,000	10,000	קתדרה לעולה
---	60,000	60,000	פעילות תרבות לעולי חבר העמים
---	25,000	25,000	ארועי חג באולפנים
---	20,000	20,000	קייטנות קיץ ופעילות בשעות הפנאי בקיץ
4,724	20,276	25,000	פעולות העשרה לעולי אתיופיה וחבר העמים
2,115	12,885	15,000	פעילות למניעת אלימות וסמים
---	17,000	17,000	מורשת ישראל
9,220	247,780	257,000	סה"כ

16.5. כאמור לעיל בסעיפים 10 ו-11 בשנים 2000 ו-2001, לא נוצלה הקצבת המשרד לקליטת העלייה במלואה.

16.6. לשאלת הביקורת מדוע לא נוצלה ההקצבה במלואה, השיבה מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, כי בשל רמת דיווח נמוכה לא ניתן היה לקבל את מלוא ההקצבה מהמשרד לקליטת העלייה, כפי שבאה לידי ביטוי בהצעת התקציב שאושרה על-ידי המשרד.

פרק ג': בית העולה - מרכז לטיפוח תרבות העולים

1. כללי

- 1.1. המשרד לקליטת העלייה מסייע בהפעלת תוכניות מיוחדות לקידום קליטתם התרבותית של העולים במסגרת הקמת בתי תרבות ביישובים.
- 1.2. מרכז התרבות ביישוב משמש כמרכז תרבותי לעולים במסגרתו ינתן ביטוי לתרומת העולים היוצרים לחיי התרבות והקהילה.
- 1.3. אישור והפעלת מרכזי התרבות כפוף לנוהל עבודה של משרד הקליטה עם הרשויות המקומיות. תוכניות מרכזי התרבות משותפות ומתואמות עם כל הגורמים העוסקים בתחומים אלו.
- 1.4. מרכז התרבות לעולים המכונה "בית העולה" נמצא ברחוב אבא ברדיצ'ב בעיר בת-ים. פעולות התרבות לעולים אינן מתקיימות במבנה זה, אלא במבנים עירוניים אחרים בעיר (בעיקר באודיטוריום), בשל חוסר התאמתו של מבנה "בית העולה" לפעולות התרבות המחייבות אולם מופעים.

2. מטרת מרכז התרבות

- 2.1. מרכז התרבות לעולה אמור לסייע לאמנים תושבי העיר מצד אחד, ולשרת את כלל הקהילה בהעשרה תרבותית מצד שני. מרכז התרבות ינוהל בידי צוות אמנים עולים שנבחרו לייצג את כלל האמנים העולים בעיר, בפקוח וליווי מקצועי של העירייה והמשרד לקליטת העלייה.
- 2.2. מטרת המרכז לתרבות העולה:
 - 2.2.1. לסייע לאמנים העולים לעסוק בתחומי יצירתם.
 - 2.2.2. לחזק את הקשר בין היוצר לקהל.
 - 2.2.3. לאפשר לאמן העולה להיות מעורב בחיי התרבות והקהילה.
 - 2.2.4. להעשיר את אוכלוסיית העולים בפעילות תרבותית מגוונת.
 - 2.2.5. ליצור דיאלוג בין היוצרים העולים לבין היוצרים הוותיקים.
 - 2.2.6. להעשיר את הפעילות התרבותית ביישוב.
 - 2.2.7. לקדם את קליטתם של האמנים העולים בארץ.

3. אופן הפעלת מרכז התרבות

3.1. מרכז התרבות הינו תוכנית ייחודית בפרויקטים של משרד הקליטה בקהילה ביישוב, הפועלת רק ביישובים בהם אחוז העולים עולה על 15% מכלל התושבים ומספרם מסתכם בלא פחות מ-5,000 עולים או לחילופין ביישובים בהם מספר העולים עולה על 25,000 עולים. המרכז יופעל על-ידי הרשות המקומית באמצעות הגופים העירוניים האחראים לביצוע הפרויקט הקהילתי.

3.2. פרויקט מרכז התרבות יופעל באמצעות ועדת ההיגוי העירונית בכפוף לנוהלים ולצידה תופעל ועדה מייעצת של אמנים עולים, שתלווה מקצועית את הפרויקט. במסגרת נוהל השתתפות נציגי עולים בוועדות ההיגוי, יבחר גם יו"ר של הועדה המייעצת מקרב האמנים העולים.

3.3. אופי הפעילות במרכזי התרבות, כדלקמן:

3.3.1. פעילויות לחשיפת היכולות והכישורים של האמנים העולים.

3.3.2. הפקות ייחודיות, כגון: אירועים כלל עירוניים, תחרויות, פסטיבלים, תיאטרון, קונצרטים, תערוכות וכו'.

3.3.3. מפגשים לשילוב תרבויות.

3.3.4. הוצאות לאור ייחודיות.

3.3.5. מתן ביטוי יצירתי מקומי.

3.3.6. יוזמות מקומיות של ועדת ההיגוי.

4. הקמת מרכז התרבות לעולה

4.1. בשנת 2000 אישר משרד הקליטה לראשונה תקציב בסך 100,000 ש"ח להפעלת מרכז התרבות לעולה בעיר בת-ים לרווחת העולים והאמנים העולים תושבי העיר.

4.2. האישור לקבלת התקציב הותנה בקבלת מכתב של ועדת ההיגוי של בת-ים המאשר את הקמתו של מרכז התרבות לעולה ובהשתתפות העירייה בהפעלת המרכז בתקציב שלא יפחת משליש מהקצבת משרד הקליטה לשנה זו (33,333 ש"ח).

4.3. ועדת ההיגוי הכינה הצעת תקציב שאושרה על-ידי הגורמים המוסמכים על סך 149,000 ש"ח (100,000 - הקצבת המשרד לקליטת העלייה ו- 49,000 ש"ח הקצבת העירייה).

4.4. בשנת 2001 הצטמצם סך התקציב להפעלת מרכז התרבות לעולה ב-15% בעקבות צמצום הקצבת המשרד לקליטת העלייה, והסתכם ב-127,000 ש"ח (77,000 - הקצבת המשרד לקליטת העלייה ו- 50,000 ש"ח הקצבת העירייה).

5. ועדת ההיגוי

- 5.1. בחודש ספטמבר 1999 התכנסה לראשונה ועדת ההיגוי בהשתתפותם של נציגי המשרד לקליטת העלייה, נציגי עירייה ואמנים עולים, על מנת לקדם את פרויקט מרכז התרבות לעולה. על-פי פרוטוקול המתעד את ישיבת ועדת ההיגוי יוקם מרכז התרבות ברחוב אבא ברדיציב בעיר וישמש מקום לאמנים לצורך חזרות ואימונים, כל אחד על-פי תחום עיסוקו.
- 5.2. בישיבה זו סוכם, כי ינקטו מספר צעדים על מנת לקדם את הפרויקט, כדלקמן:
- 5.2.1. בחירת יו"ר ועדת ההיגוי
- 5.2.2. הצגת תוכניות עבודה מפורטת של חברי ועדת ההיגוי
- 5.2.3. רכישת ציוד לשימוש האמנים
- 5.3. הגב' זינה טבאצ'ניק נבחרה כיו"ר ועדת ההיגוי וחברי הועדה הכינו תוכנית עבודה מפורטת לחודשים ספטמבר-דצמבר 1999. תוכנית זו לא יצאה לפועל, מפאת קוצר הזמן עד לסיום שנת התקציב. כמו כן, לא נרכש כל ציוד למרכז התרבות לעולה.
- 5.4. אישור תקציב המשרד לקליטת העלייה לפרויקט מותנה במספר גורמים כדלקמן:
- 5.4.1. אישור תוכנית העבודה על-ידי ועדת ההיגוי והמשרד לקליטת העלייה.
- 5.4.2. העברת התקציב לעירייה רק לאחר הדיווח על ביצוע הפעילויות.
- 5.4.3. ההכנסות מהפעילות יזקפו לזכות העירייה.
- 5.4.4. שכרו של רכז בית העולה ימומן על-ידי המשרד לקליטת העלייה והעירייה.
- 5.5. בחודש פברואר 2000, התכנסה ועדת ההיגוי שנית ואישרה את תוכנית העבודה של מרכז התרבות לעולה לשנת 2000. המשרד לקליטת העלייה אישר גם הוא את תוכנית העבודה במועד זה.
- 5.6. העברת תקציב המשרד לקליטת העלייה נעשתה בהתאם לדיווחים של מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, כפי שיפורט בהמשך. ההכנסות מפעילויות נזקפו לזכות העירייה.
- 5.7. מינויו של רכז לבית העולה לא התבצע, בסופו של דבר הן בשל בעיות תקציביות של העירייה (ראה סעיף 15.2.1) והן משום שהפעילויות המוגדרות בתקציב כמרכז תרבות לעולה נערכו במבנים אחרים בעיר ולא במבנה "בית העולה" ברחוב אבא ברדיציב.
- 5.8. בשנת 2001 התכנסה ועדת ההיגוי בהשתתפותם של אמנים עולים בשנית על מנת לדון בתוכנית העבודה השנתית במסגרת מרכז התרבות לעולה.

5.9. במסגרת הועדה הועלו הצעות שונות לפעילויות הנוגעות לתחומי האמנות השונים החל מתיאטרון ומופעי מוסיקה וכלה במפגשי סופרים ומשוררים. הועדה סיכמה את התחומים בהם יתמקד מרכז התרבות לעולה בשנה זו ואת התקציב שייועד לפעילויות בתחומים אלו, כפי שיפורט בתוכנית העבודה לשנת 2001 שתוצג בהמשך.

6. מרכז התרבות

- 6.1. מרכז התרבות לעולה הנמצא ברחוב אבא ברדיצ'ב בעיר מכונה "בית העולה". המרכז פועל בשעות אחר הצהרים והערב.
- 6.2. במרכז מועסקת עובדת באמצעות חברת כוח אדם לצורך נקיון המקום ותחזוקתו. עובדת זו שוהה במקום חמישה ימים בשבוע בכל יום כחמש שעות.
- 6.3. הפעילויות המתקיימות בבית העולה כוללות הפעלת חוגים שונים (בלט, אומנויות ציור, פיסול ואנגלית), מפגשים תרבותיים (כגון: מפגשי סופרים ומשוררים, הרצאות) ועוד.
- 6.4. לאחרונה, החל להתגבש במקום מועדון קשישים של יוצאי מולדובה המתכנס בבית העולה פעם עד פעמיים בחודש למפגשים חברתיים ותרבותיים. רכזת המועדון בקשה לאפשר לחברי המועדון להפגש מידי שבוע ומנהלת המחלקה לקליטת העלייה הציעה להם את אולם ביהכנ"ס ברחוב ירושלים 5.
- 6.5. הביקורת מצאה, כי עבור ההשתתפות בחוגים השונים נערכת גבייה ב"בית העולה" על-ידי המדריך בחוג. ניהול הגבייה נעשה ללא פיקוח עירוני כלשהו. אין לערוך גבייה ללא הוצאת קבלה כנדרש ורישום ההוצאות בגינם.
- 6.6. בנוסף, הביקורת מצאה, כי לא נערכו הסכמים עם המדריכים המועסקים בבית העולה, כדוגמת ההסכמים הקיימים באגף תרבות, נוער וספורט עם קבלני המשנה המועסקים במרכזים הקהילתיים.
- 6.7. יש לציין, כי מזכירת לשכת מחזיק תיק הקליטה פנתה לפני כחצי שנה למחלקה המשפטית לקבל הנחייה כיצד לפעול בנושא זה, אולם טרם נענתה.
- 6.8. באופן כללי, הרושם שהתקבל הוא, כי מטרת הקמתו של מרכז תרבות לעולה אינה מיושמת עד תום "בית העולה" וכמות העולים הנהנים ממנו אינה עולה על עשרות בודדות בלבד. הביקורת סבורה, כי יש להכין תוכניות לפיתוח הפעילות התרבותית במקום על מנת להרחיבה ועל מנת להגדיל את כמות העולים הנוטלים חלק בפעילות.

7. חלוקת התקציב לשנת 2000

7.1. מקורות התקציב למימוש תוכנית העבודה השנתית של מרכז התרבות לעולה הינם שלושה: משרד הקליטה, הרשות המקומית והכנסות ממשותפים. בשנת 2000 הסתכם התקציב מכל המקורות ב- 149,000 ש"ח.

7.2. להלן אופן חלוקת התקציב בין הגורמים המממנים לפי הנושאים השונים:

סה"כ	תקציב הרשות המקומית והכנסות ממשותפים	תקציב משרד הקליטה	הנושא
50,000	13,000	37,000	הצגות תיאטרון וקונצרטים
14,000	4,000	10,000	מפגשים חברתיים-תרבותיים
4,000	1,000	3,000	תערוכות אמנים עולים
40,000	20,000	20,000	שכר רכז
14,000	4,000	10,000	מוזיאונים
27,000	7,000	20,000	מקהלת "עלה עולה"
149,000	49,000	100,000	סה"כ

8. תכנית העבודה לשנת 2000

תוכנית העבודה השנתית של בית העולה - מרכז לטיפול תרבות העולים כוללת שישה נושאים מרכזיים כדלקמן:

8.1. **הצגות תיאטרון וקונצרטים** - במסגרת הפרוייקט יתקיימו בבת-ים הצגות תיאטרון וקונצרטים של אמנים עולים לקהל העולים דוברי רוסית.

פירוט מרכיבי הוצאה	סך הוצאה	סוג הפעילות
500 ש"ח בממוצע לאמן - סה"כ 46 אמנים	23,000	שכר אמנים
3,000 ש"ח בממוצע לאירוע - סה"כ 6 אירועים	18,000	שכר אולמות
1,500 ש"ח בממוצע לאירוע - סה"כ 6 אירועים	9,000	אמצעי הפקה (תאורה והגברה)
	50,000	סה"כ

הערה: בסעיף זה קיימת הכנסה ממכירת כרטיסים למופעים.

8.2. **סדרת מפגשים** - במסגרת מרכז תרבות מתקיימים מפגשים של קהל העולים הרחב עם אמנים עולים ואנשי תרבות: מוסיקאים, ציירים, במאים ושחקני תיאטרון וקולנוע.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
500 ש"ח בממוצע לאמן אורח - סה"כ 16 אמנים	8,000	אמנים אורחים
1,000 ש"ח למפגש - סה"כ 4 מפגשים	4,000	שכירות אולם
500 ש"ח למפגש - סה"כ 4 מפגשים	2,000	הוצאות נלוות (כיבוד ופרחים)
	14,000	סה"כ

הערה: בסעיף זה קיימת הכנסה ממכירת כרטיסים למפגשים.

8.3. **סיוע בתערוכות** - במהלך השנה מתקיימות שתי תערוכות עירוניות של ציירים עולים בפני הקהל הרחב. מטרת הפרויקט לסייע לציירים עולים בהקמת תערוכה, בפרסום ובמימון חלקי של מסגור תמונות ומשטחי עץ לקראת התערוכה. בכל תערוכה משתתפים שלושה עד חמישה ציירים עולים המציגים 12 עד 20 תמונות. התערוכות מתקיימות ללא כוונת רווח ופתיחתן מתקיימת בדרך-כלל בערב תרבותי לפני קונצרט, מופע או הצגה. בסיום התערוכה אחת התמונות נמסרת כשי למרכז התרבות לעולים.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
1,500 ש"ח לתערוכה - סה"כ שתי תערוכות (סיוע למסגור תמונות ומשטחי עץ)	4,000	תערוכות ציירים עולים
500 ש"ח לפרסום - סה"כ פרסום לשתי תערוכות		
	4,000	סה"כ

8.4. **רכז** - מתאם פעולות במהלך השנה ואחראי על הפעילות המתבצעת. ההשתתפות המירבית של משרד הקליטה בסעיף זה הינה 50% מניצול התקציב בפועל.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
3,000 ש"ח לחודש - סה"כ 12 חודשים	40,000	תשלום שכר
4,000 ש"ח - החזרי נסיעה וטלפון לשנה		
	40,000	סה"כ

8.5. **מוזיאונים אמנותיים** - במסגרת הפרויקט מתקיימת סדנה לאמנות לעולים אוהדי אמנות הכוללת סיורים במוזיאונים אמנותיים באזור בת-ים ותל-אביב. הסדנה פתוחה לקהל העולים ומתבצעת באמצעות ציירים עולים בשיתוף עם עובדי מחלקת הקליטה ברשות המקומית.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
200 ש"ח להוצאה - סה"כ 10 הרצאות	2,000	הרצאות בנושאים שונים באמנות
1,000 ש"ח בממוצע לסיור - סה"כ 8 סיורים	8,000	הסעות למוזיאונים
500 ש"ח לכניסה - סה"כ 4 כניסות	4,000	כניסה למוזיאונים
	14,000	סה"כ

הערה: בסעיף זה קיימת הכנסה ממכירת כרטיסים לסיורים במוזיאונים.

8.6. **מקהלת "עלה עולה"** - המקהלה העירונית של העולים תושבי העיר והמורים המלמדים עברית באולפן, הקיימת שלוש שנים והמופיעה באירועים עירוניים וארציים שונים. במקהלה משתתפים כ- 25 איש. מנצח המקהלה הינו עולה חדש תושב העיר.

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
1,000 ש"ח לחודש - סה"כ 12 חודשים	12,000	שכר המנצח
400 ש"ח - סה"כ 25 תלבושות	10,000	תלבושות למופעים
שנתי	2,000	הקלטות בסטודיו
שנתי	5,000	הסעות למופעים
	27,000	סה"כ

9. הביצוע בפועל

9.1. הביקורת בדקה את אופן ניצול תקציב מרכז התרבות לעולה לשנת 2000 בפועל על-פי הנושאים השונים בהתאם לתוכנית התקציבית שהוגשה למשרד הקליטה.

9.1.1. הצגת תיארון וקונצרטים:

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
10,873	רכישת ההצגה מעמותת גרסה ושכירת היכל התרבות	הצגת תיאטרון- 6.4
17,921	הפקה ע"י "חן- תרבות והפקות" ושכירת היכל התרבות	קונצרט- 18.7
2,500	תשלום לאמן ושכירת האודיטוריום	קונצרט - 13.11
15,866	הפקה ע"י "חן- תרבות והפקות" ושכירת היכל התרבות	הופעה - 26.11
2,500	תשלום לאמן ושכירת האודיטוריום	קונצרט - 10.12
2,800	תשלום לאמן ושכירת האודיטוריום	קונצרט - 24.12
14,762	הפקה ע"י "חן- תרבות והפקות" ושכירת היכל התרבות	קונצרט - 26.12
67,520		סה"כ

9.1.2. סדרת מפגשים :

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
600	תשלום לשני אמנים	ערב סופרים ומשוררים- 21.5
300	תשלום לאמן	הופעה-5.7
1,200	תשלום לאמן	4 הופעות - (26.9,27.12) (28.10,24.11)
300	תשלום לאמן	הופעה- 13.11
300	תשלום לאמן	קונצרט - 28.11
300	מנחה	קונצרט - 10.12
500	תשלום לאמן	מפגש עם סופר 12.12
300	תשלום לאמן	מפגש עם סופר 14.12
500	תשלום לאמן	קונצרט - 28.12
300	סופר	הרצאה
4,600		סה"כ

9.1.3. תערוכות "אמנים עולים"

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
2,106	מסגור תמונות לתערוכות	רכישות
2,106		סה"כ

9.1.4. שכר רכז

העירייה לא מנתה רכז לניהול מרכז התרבות לעולה, ולכן לא נצלה את התקציב שיועד לתשלום שכרו של רכז זה. יתרה מכך, המשרד לקליטת העלייה אישר למחלקה לקליטת העלייה לערוך את ארועי התרבות במבנים אחרים בעיר במקום ב"בית העולה", בשל מגבלותיו הפיזיות. כתוצאה מכך, התבטל הצורך במינוי רכז לבית העולה על-פי הגדרתו בתקציב המשרד לקליטת העלייה.

בפועל, רכזה מנהלת המחלקה את נושא אירועי התרבות לעולים בעיר, וכך ניתן היה לחסוך בשכר רכז לטובת מימון פעולות תרבות נוספות לעולים.

9.1.5. מוזיאונים

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
550	שדה בוקר	הדרכה
4,136	הקפצות	הסעות
2,694	מוזיאון חיל האויר ובית התפוצות	דמי כניסה והדרכה
7,380		סה"כ

9.1.6. מקהלת "עלה עולה"

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
24,393	מנצח המקהלה	תשלום שכר
3,929	חולצות לנשים וגברים	תלבושות
28,322		סה"כ

10. תכנית העבודה לשנת 2001

תוכנית העבודה השנתית לשנת 2001 של בית העולה - מרכז לטיפוח תרבות העולים כוללת ארבעה נושאים מרכזיים, כדלקמן:

10.1. מופעי תרבות

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
3 קונצרטים ו-10 הצגות	50,000	שכר אמנים
עבור מופעי הקונצרט - 10,740 ש"ח עבור ההצגות - 5,000	15,740	שכירת אולמות
1,000 ש"ח לקונצרט	3,000	אמצעי הפקה (תאורה והגברה)
	1,260	השכרת פסנתר והובלה
	70,000	סה"כ

10.2. סדרת מפגשים וסטודיו ספרותי

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
500 ש"ח בממוצע לאמן אורח - סה"כ 20 אמנים 2,500 ש"ח ל-4 מפגשים	20,000	אמנים אורחים
500 ש"ח למפגש - סה"כ 12 מפגשים	6,000	שכירת אולמות
למפגש אחד	1,500	השכרת פסנתר
1,000 ש"ח - סה"כ 2 מפגשים	2,000	מערכת הגברה ותאורה
250 ש"ח למפגש - סה"כ 10 מפגשים	2,500	הוצאות נלוות (כיבוד ופרחים)
	32,000	סה"כ

לסעיף זה התווספו 19,000 ש"ח (מהם 5,000 ש"ח תקציב העירייה) שהיו מיועדים לפרויקט תיאטרון קהילתי. מנהלת מחלקת הקליטה הגישה בקשה לשינוי ייעוד, כנדרש ואף קבלה את אישור הגורמים המוסמכים. סך ההקצבה הכוללת מסתכם ב- 32,000 ש"ח.

10.3. מוזיאונים וגלריות

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
1,200 ש"ח - 5 סיורים	6,000	הסעות והדרכות
800 ש"ח - 5 סיורים	4,000	דמי כניסה למוזיאונים
	10,000	סה"כ

10.4. מקהלת "עלה עולה"

פירוט מרכיבי ההוצאה	סך ההוצאה	סוג הפעילות
1,000 ש"ח לחודש עבור 12 חודשים	12,000	שכר מנצח
80 ש"ח לתלבושות עבור 25 משתתפים	2,000	תלבושות
500 ש"ח - שתי הסעות	1,000	הסעות
	15,000	סה"כ

11. חלוקת התקציב לשנת 2001

11.1. מקורות התקציב למימוש תוכנית העבודה השנתית של מרכז התרבות לעולה הינם שלושה: משרד הקליטה, הרשות המקומית והכנסות ממשותפים. בשנת 2001 הסתכם התקציב מכל המקורות ב- 127,000 ש"ח.

11.2. להלן אופן חלוקת התקציב בין הגורמים המממנים לפי הנושאים השונים:

תקציב משרד	תקציב הרשות

הנושא	הקליטה	המקומית והכנסות ממשתתפים	סה"כ
הצגות תיאטרון וקונצרטים	40,000	30,000	70,000
מפגשים חברתיים-תרבותיים	22,000	10,000	32,000
מוזיאונים וגלריות	5,000	5,000	10,000
מקהלת "עלה עולה"	10,000	5,000	15,000
סה"כ	77,000	50,000	127,000

12. הביצוע בפועל

12.1. הביקורת בדקה את אופן ניצול תקציב מרכז התרבות לעולה לשנת 2001 בפועל על-פי הנושאים השונים בהתאם לתוכנית התקציבית שהוגשה למשרד הקליטה.

12.2. מופעי תרבות:

סוג הפעילות	פרטים	העלות הכוללת
הצגת תיאטרון- 6.4	רכישת ההצגה מעמותת גרסה והשכרת היכל התרבות	10,873
קונצרט- 18.7	הפקה ע"י "חן- תרבות והפקות" והשכרת היכל התרבות	17,921
קונצרט - 13.11	תשלום לאמן ושכירת האודיטוריום	2,500
קונצרט - 11.7	תשלום לאמנים ושכירת האודיטוריום	3,000
קונצרט - 24.10	תשלום לאמנים, שכירת היכל התרבות, שכירת פסנתר וציוד הגברה ותאורה	11,844

סוג הפעילות	פרטים	העלות הכוללת
קונצרט - 20.11	הפקה ע"י "חן- תרבות והפקות", שכירת היכל התרבות, שכירת פסנתר ופרסום	16,741
מופע 6.12	תשלום לתיאטרון	3,000
קונצרט 29.12	תשלום לאמרגן	4,500
מופעים שונים	שכר אמנים	2,894
סה"כ		41,979

12.3. סדרת מפגשים וסטודיו ספרותי:

סוג הפעילות	פרטים	העלות הכוללת
מפגשים	שכר אמנים	8,700
ניהול מוזיקלי	תשלום שכר	3,000
סדנאות	שכר מרצים	2,100
אולם	שכירת אולם	1,000
כיבוד	סופגניות ועוגות דבש	599
סה"כ		15,399

12.3.1. החשבון לתשלומי השכר עבור מרצים אלו הוגש באמצעות טופס שהוכן על-ידי מנהלת מחלקת הקליטה. בחלק מהמקרים לא צויין התאריך שבו אושר התשלום, ולא הופיעה חתימה של הגורם המאשר את קיומה של הפעולה.

12.3.2. תשלום השכר למנהלת המוסיקלית עבור הניהול המוסיקלי היה למעשה תשלום של חודש בחודשו. אופן ביצוע התשלום בשיטה זו, עלול ליצור מצב של יחסי עובד מעביד, מבלי שהעירייה התכוונה לכך או/ו נערכה לכך באמצעות הסכם בכתב.

12.3.3. מנהלת המחלקה לקליטת העלייה מסרה לביקורת, כי החל משנת 2002 הוכנו הסכמים מיוחדים בהנחייתו של היועץ המשפטי לעירייה לצורך העסקתם של עובדים זמניים כדוגמת המנהלת המוזיקלית.

12.3.4. בשנה זו הוכנה גם הזמנת עבודה שנתית עבור הניהול המוסיקלי על סה"כ השכר השנתי המיועד למטרה זו.

12.4. מוזיאונים וגלריות:

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
2,940	דמי כניסה והדרכה	מוזיאונים
4,000	תשלום לחברת ההסעות	הסעה
6,940		סה"כ

12.5. מקהלת "עלה עולה":

העלות הכוללת	פרטים	סוג הפעילות
17,800	שכר מנצח	ניצוח
17,800		סה"כ

13. להלן השוואה בין התקציב לניצול בפועל לשנת 2000:

הנושא	סך התקציב	הביצוע בפועל		
		עירייה	משרד הקליטה	הכנסות משתתפים
הצגות תיאטרון וקונצרטים	50,000	11,675	34,845	21,000
מקהלת "עלה עולה"	27,000	8,322	20,000	-----
סדרת מפגשים	14,000	1,150	3,450	-----
תערוכות אמנים עולים	4,000	527	1,579	-----
מוזיאונים	14,000	1,845	5,535	-----
שכר רכז	40,000	20,000	20,000	-----
סה"כ	149,000	23,519	65,409	21,000

13.1. הנתונים המפורטים בטבלה לעיל מצביעים על אי-ניצול התקציב במלואו במרבית הנושאים בשיעורים המגיעים עד לגובה של 67% מהיקף התקציב לאותו נושא (ראה בטבלה - סדרת מפגשים).

13.2. הנתונים על היתרות הכספיות כוללים גם את תקציבה של העירייה המהווה 25% מסך התקציב, אולם אם נבודד את הקצבת המשרד לקליטת העלייה ונשווה את ההקצבה בפועל עם הצעת התקציב המאושרת נמצא, כי סך היתרה הכספית שלא נוצלה מסתכמת ב- 34,825 ש"ח (ראה פירוט בטבלה שבסעיף 17.1).

14. להלן השוואה בין התקציב לניצול בפועל לשנת 2001:

הנושא	סך התקציב	הביצוע בפועל		
		עירייה	משרד הקליטה	הכנסות משתתפים
הצגות תיאטרון וקונצרטים	70,000	10,495	31,484	----
מפגשים חברתיים-תרבותיים	32,000	3,850	11,549	----
מוזיאונים וגלריות	10,000	1,940	5,000	----
מקהלת "עלה עולה"	15,000	7,800	10,000	----
סה"כ	127,000	24,085	58,033	----

14.1. הנתונים המפורטים בטבלה לעיל מצביעים על אי-ניצול התקציב במלואו במרבית הנושאים בשיעורים המגיעים עד לגובה של 52% מהיקף התקציב לאותו נושא (ראה בטבלה -מפגשים חברתיים- תרבותיים).

14.2. הנתונים על היתרות הכספיות כוללים גם את תקציבה של העירייה המהווה 25% מסך התקציב, אולם אם נבודד את הקצבת המשרד לקליטת העלייה ונשווה את ההקצבה בפועל עם הצעת התקציב המאושרת נמצא, כי סך היתרה הכספית שלא נוצלה מסתכמת ב- 18,967 ש"ח (ראה פירוט בטבלה שבסעיף 17.2).

15. יתרות כספים בלתי מנוצלות

15.1. בשנת הכספים 2000 ובשנת הכספים 2001 נותרו בתקציב המחלקה לקליטת העלייה יתרות תקציביות שלא נוצלו (ראה פירוט בטבלאות בסעיפים 13 ו-14). על-פי נוהל משרד הקליטה לא ניתן היה לגרור יתרות אלו לשנת הכספים החדשה על מנת לנצלן, וכך למעשה הפסידה העירייה את מימון משרד הקליטה בכל הסעיפים בהם נותרה יתרה כספית.

15.2. לטענת מנהלת המחלקה לקליטת העלייה קיימות מספר סיבות לאי ניצולן של יתרות אלו, כדלקמן:

15.2.1. בשנת 2000 הקציב משרד הקליטה סך של 20,000 ש"ח עליהן היתה צריכה העירייה להוסיף סכום דומה, למימון שכרו של רכז בית העולה. העירייה לא מנתה עובד למשרה זו בשל תוכנית ההבראה בה היא מצוייה, ולכן לא ניתן היה לנצל הקצבה זו.

15.2.2. הביקורת סבורה, כי ניתן היה לנייד עובד מתאים למשרה זו מבלי להוסיף עלויות להוצאות השכר של העירייה, ולנצל את ההקצבה של משרד הקליטה לעניין זה. בקשתה של מנהלת המחלקה להגדיל את משרתה של העובדת שעבדה עימה מ-50% משרה ל-100% משרה לצורך תפקיד זה, לא נענתה, למרות שמדובר בעובדת אקדמאית שלדעת מנהלת המחלקה מתאימה לתפקיד זה. בנוסף, יש לציין, כי עובדת זו עסקה בארגון הפעילויות למרכז התרבות לעולה במחלקה לקליטת העלייה.

15.2.3. בסופו של דבר, נוצל תקציב מרכז התרבות לעולה במבנים אחרים בעיר (בהיכל התרבות, באודיטוריום ובאולם ביהכנ"ס ברח' ירושלים 5)

15.2.4. חלק מהפעילויות שתוכננו עבור העולים לא התקיימו בשל האירועים הבטחוניים הפוקדים את ארצנו.

16. הנושאים הבאים נדונו בפרק ב' והינם נכונים גם לפרק זה: הצעות המחיר, הזמנות העבודה, ביקורת משרד הקליטה במחלקה לקליטת העלייה והדיווחים למשרד לקליטת העלייה.

17. התחשבות עם משרד הקליטה

להלן פירוט ההקצבות בפועל שהתקבלו מהמשרד לקליטת העלייה והפער בינם ובין התקציב שאושר:

17.1. שנת 2000

הנושא	תקציב משרד הקליטה	ההקצבה הפועל	הפער
הצגות תיאטרון וקונצרטים	37,000	34,845	2,155
מפגשים חברתיים-תרבותיים	10,000	3,450	6,550
תערוכות אמנים עולים	3,000	1,579	1,421
שכר רכז	20,000	0	20,000
מוזיאונים	10,000	5,535	4,465
מקהלת "עלה עולה"	20,000	19,766	234
סה"כ	100,000	65,175	34,825

17.2. שנת 2001

הנושא	תקציב משרד הקליטה	ההקצבה בפועל	הפער
הצגות תיאטרון וקונצרטים	40,000	31,484	8,516
מפגשים חברתיים-תרבותיים	22,000	11,549	10,451
מוזיאונים וגלריות	5,000	5,000	---
מקהלת "עלה עולה"	10,000	10,000	---
סה"כ	77,000	58,033	18,967

17.3. כאמור לעיל בסעיפים 13 ו-14 בשנים 2000 ו-2001, לא נוצלה הקצבת המשרד לקליטת העלייה במלואה.

17.4. לשאלת הביקורת מדוע לא נוצלה ההקצבה במלואה, השיבה מנהלת המחלקה לקליטת העלייה, כי בשל רמת דיווח נמוכה לא ניתן היה לקבל את מלוא ההקצבה מהמשרד לקליטת העלייה, כפי שבאה לידי ביטוי בהצעת התקציב שאושרה על-ידי המשרד.